

Délibáb

20
fillér

Megjelenik minden szombaton

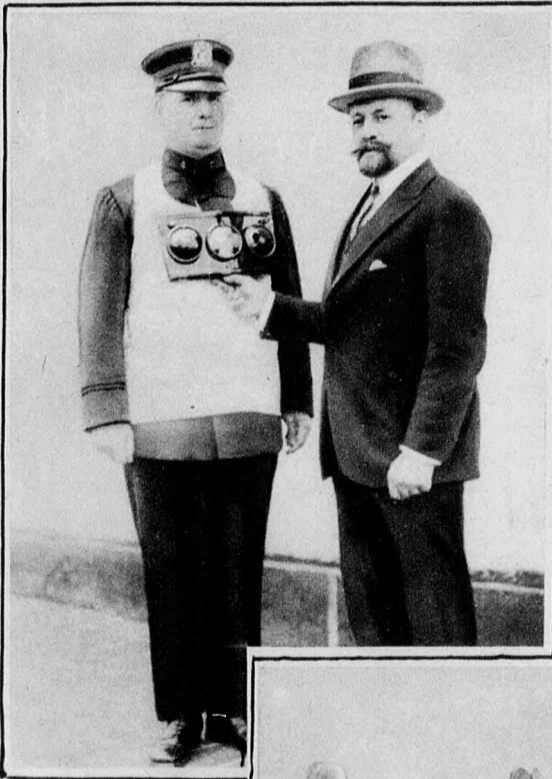

Sárközi leány (Munkácsi felv.)

Estelle Cegen, egy Oroszországból menekült úrleány, aki Atlantic

Cityben hivatalnoknő lett. Most a legutóbbi szépségversenyen ő nyerte meg az első díjat és az egyik filmgyár azonnal le-szerződtette

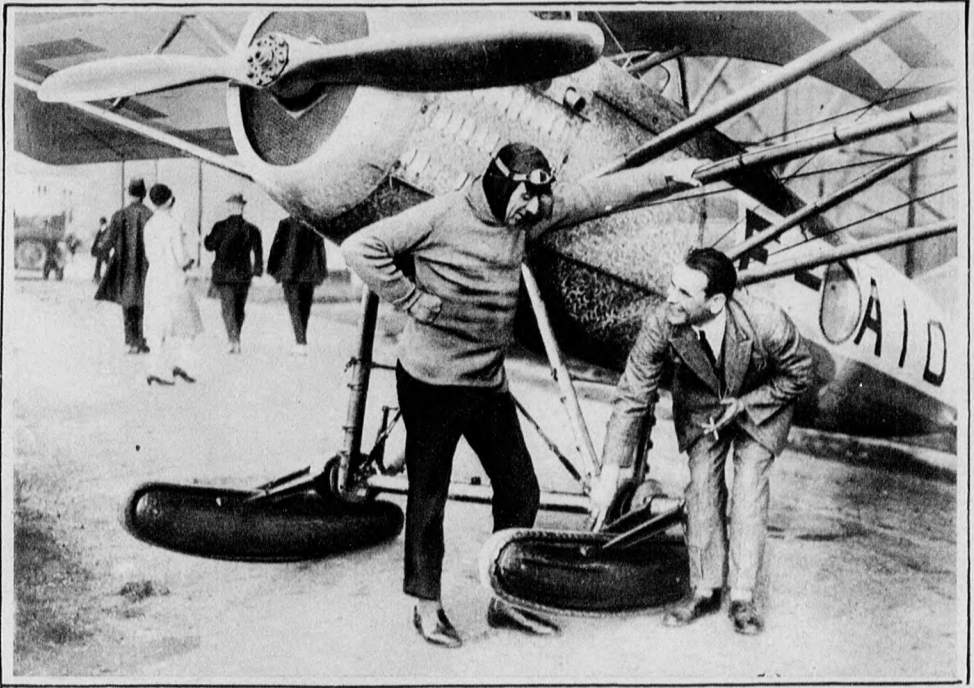

New-York uccáin a közlekedési rendőrök részére új készüléket rendszeresítettek. A készülék 3 színes lámpából és hordozható akkumulátorból áll s a sötétben is használható. A készüléket a newyorki közlekedési rendőrség főnöke mutatja be

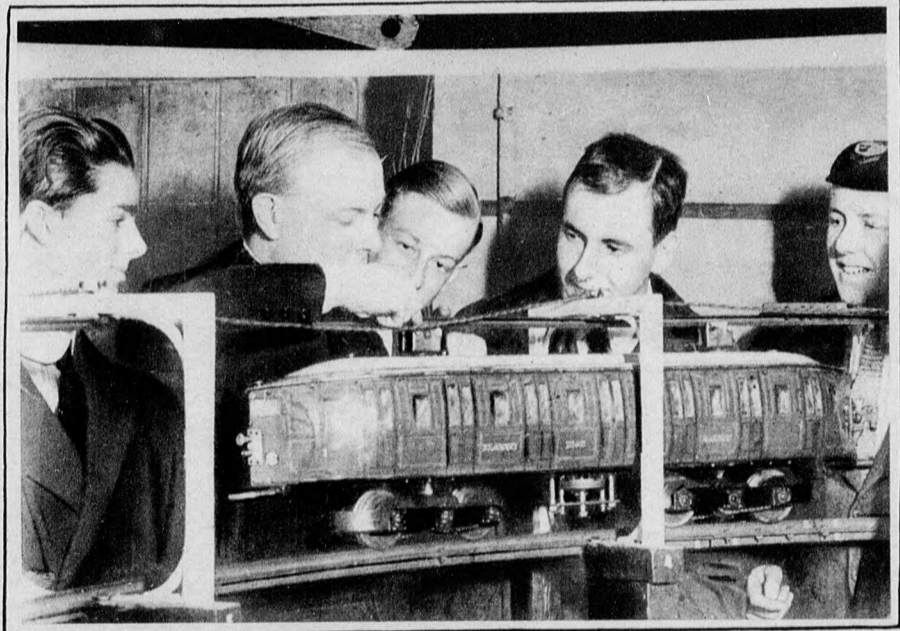

Az olasz hadiflotta egyik parancsnoka, az Udinei herceg, aki a tangeri flottademonstrációt vezette

Innen Onnan

A repülőgépek leszállásának megkönnyítésére egy francia mérnök új szerkezetet talált ki, amely a törékeny kerekeket helyettesíti. A Le Bourget-i repülőtéren most próbálják ki a traktorszerű láncszerkezetet

Az angol parlament előtt fekszik a világ legérdekesebb vasútjának terve. A vasút egy sínen fut és 60 angol mérföldet ér el óránként. A terv letárgyalása után azonnal hozzáfognak az építéshez

Alamizsnakészüléket talált fel egy bécsi kereskedő, amely lehetővé teszi, hogy a koldus maga vehesse ki a szokott pénzdarabot

A Sínpar Romantikája

Nincs olyan ember vagy legalább is alig van, aki nem érezné az utazás, a forgalmas pályaudvarok, a pályatest mellett végigvonuló fényjelzések, a végtelen vassínek és váltók keltette izgalmakat. Ki nem ismeri azt a félig-

el. A buja őserdők közepén át vezetnek a sínparok, fantasztikus kanyargókkal megközelítik a hóval fedett hegylancok hágóit, szédítő szakadékok felett ívelő karsú hidakon át robot az expressz, átfúrják a hegyek gyom-

hog ez nem egy befejezett fejlődési folyamat eredménye, hanem inkább csak kiindulási stádium, mert hiszen akár-mint csúrnak és csavarjuk a dolgot, ma már bizonyosra vehetjük, hogy a vasúti mai fejlődési fókán is félig-med-

Sebesen haladó járom

Fogaskerekű vasút Meiringen mellett

meddig álomszerű, felemelő érzetet, amely akkor kél fel az emberben, amikor a sötét, füstös, fedett pályaudvar boltozata alól a vonat lassan kigördül, világosodik, tágul a szemhatár.

Régi igazság, hogy az utazás kitűnő gyógyszer sok-sok betegségre, különösen pedig súlyos lelki betegségre, amelyek között bizony olyan is akad, hogy csak ez az egyetlen orvosság, amellyel a kedélybeteg állapotában némi javulást lehet előidézni. A hálókocsi oldalán keskeny kis tábla, a táblán pirosfekete betűkkel idegen városnevek: *Monfalcone — Venecia — Milánó — Genova — Nizza*. Micsoda úti-regény, mennyi hangulat, csodás tájak, idegen szép asszonyok, lagunák, gondolák, kőbe merevedett csipkeköltemények, ezertornyú templomok, kék ég, pálmák, tenger, sok-sok napsugár, bolondos karnevál. Az egyik vonat Párizs felé röpíti a boldogokat, a másik a csodálatos fjordok, az északi szöke óriások hazájába visz. A távol hangjait véli hallani az ember a pályaház zaja, zsbongásában, távoli vidékek jellegzetes, különös illatait érezzük a mozdonyok füstjétől terhes levegőben.

A föld kisebb lett, valósággal összezugorodott, amióta a párhuzamosan futó kettős sínpar mindjobban behálózta felületét. A távolság fogalma átalakul és a közlekedési technika fejlődésével arányban szinte napról-napra csökken. A kicsivé zsgorodott földön ma már nem igen van titokzatos, elérhetetlen messzeség, mert mindenhová elvisz bennünket a sínparokon végigrobogó vonat.

A gyilkos homoksvatag borzalmait már leigázta a vasútépítő mérnökök tudománya és ma már ott is vonat jár, ahol nemrégiben még karavánok küzködtek a szánum erejével. Ma már vonat rohan végig a steppén, a pam-pakon, az indián romantika borától édes prerien. Vasút száguld végig a rettegett Szibérián, el messze-messze Japánba, Kínába, Indiába ma már vasúton utazik az ember, ahová ezelőtt csak a fantázia szárnyain juthatott

rát és hosszú alagutak örök éjszakájában zakatolnak a vonatok, fogaspályákon pedig felmerészkednek egész a hegy csúcsáig a dohogó vasszörnyetek.

Mindenütt végláthatatlan egyenes meg kanyargó sínparok, mindenütt hosszú, lassan döcögő meg rövid, sebesen suhanó vonatok, mindenütt amerre csak tekintünk, népvándorlástömegek, amelyeknek lelkét az utazás láza fűti.

A ma emberének a XX. század fiának véreben van az utazás, amióta a modern közlekedési technika soha nem remélt meglepetésekben részesítette az emberiséget, újra életre kelt a rég halott ősök öröksége, a vándorlásosztón. Ma már az utazás igen sok embernek szinte életszükségletté vált és ha viszonyai nem engedik meg azt, hogy távoli országok és népek csodáival teljen a szeme-agya és a szíve, akkor kisebb körzetekben igyekszik kiélni az utikészülődéssel, elutazással és megérkezéssel járó izgalmakat és örömet.

A szédületes fejlődés tempóját és irányát vizsgálva, csodálkozva látjuk,

dig megérett arra, hogy a mult furcsaságait tároló múzeumokban nyerjen elhelyezést, mint egykor a postakocsi, szép-apánk romantikus postillion-ja. A jövő közlekedési eszközei az autó és repülőgép. Ma már félre ismerhetetlenül ebbe az irányba mutat a fejlődés vonala. Ezek a közlekedési eszközök bizonyos, hogy még jobban legyőzik, összezsongorítják a távolságot és ha ez

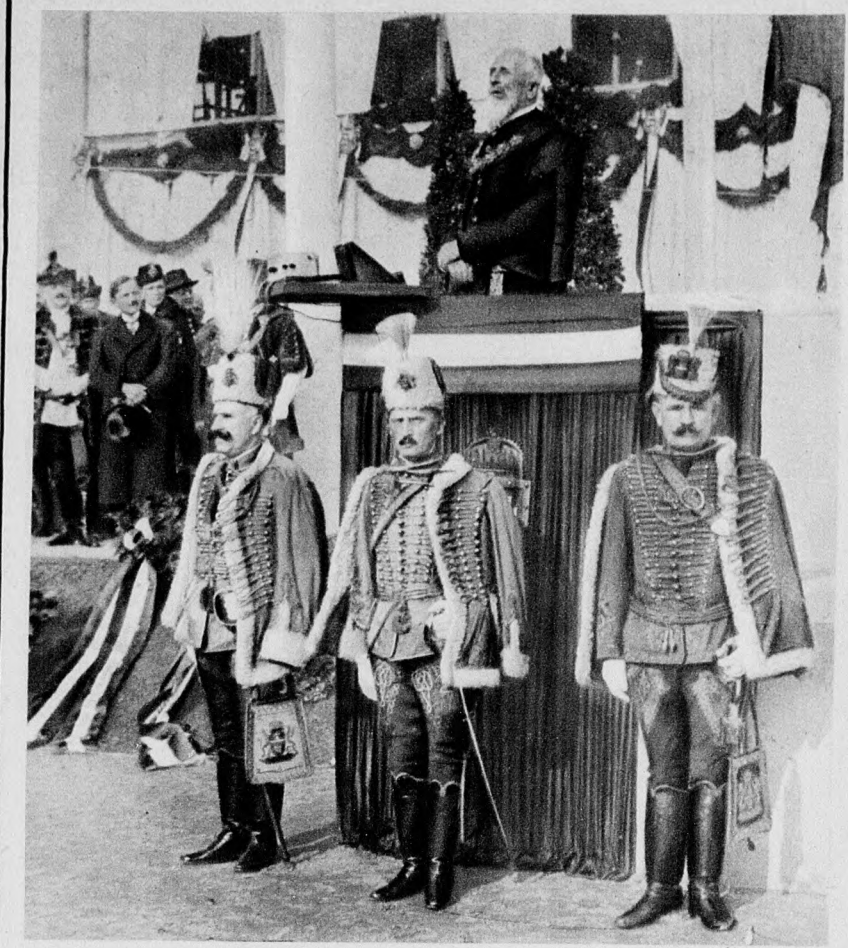
bekövetkezik, akkor már nem lesz messze az az idő, amikor az ember szűknek találja e sárgolyó felületét, amelyet a végzet számára lakóhelyül kijelölt és akkor a nyughatatlan szellem meg fogja találni a módját, hogy legyőzve a föld vonzó erejét, kiröppenjen az űrbe.

Ennek a korszaknak az emberei pedig már úgy fognak megemlékezni a ma luxus közlekedési eszközeiről, a keleti expresszről, a Simplon-expresszről, meg a többi technikai remekművekről, mint mi beszélünk a gyorsparasztról, meg az ekhós szekereken megtett romantikus és fásasztó utazásokról, amikor még nagyobb dolog volt Kolozsivárról Pestre szekerezni, mint ma Európából Amerikába utazni. A repülőgép korszakában sem lesz felesleges a vasút, de főleg a teherszállítás terén várnak rá feladatok, A jövő különben az egy-sinen haladó villamosvasút.

Hegypálya a St. Beata-hegycsúcsra

Mi történt?

Gróf Apponyi Albert beszél a Kossuth-szobor előtt

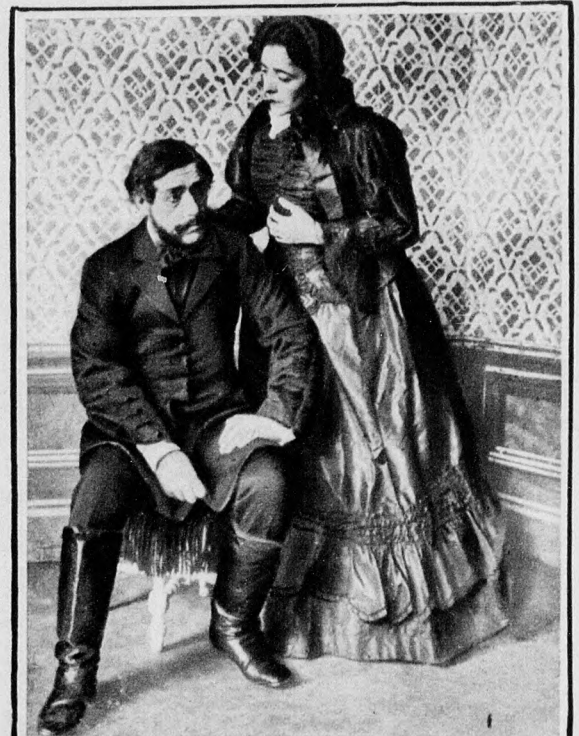
Pest vármegye küldöttsége a Kossuth-szobor előtt

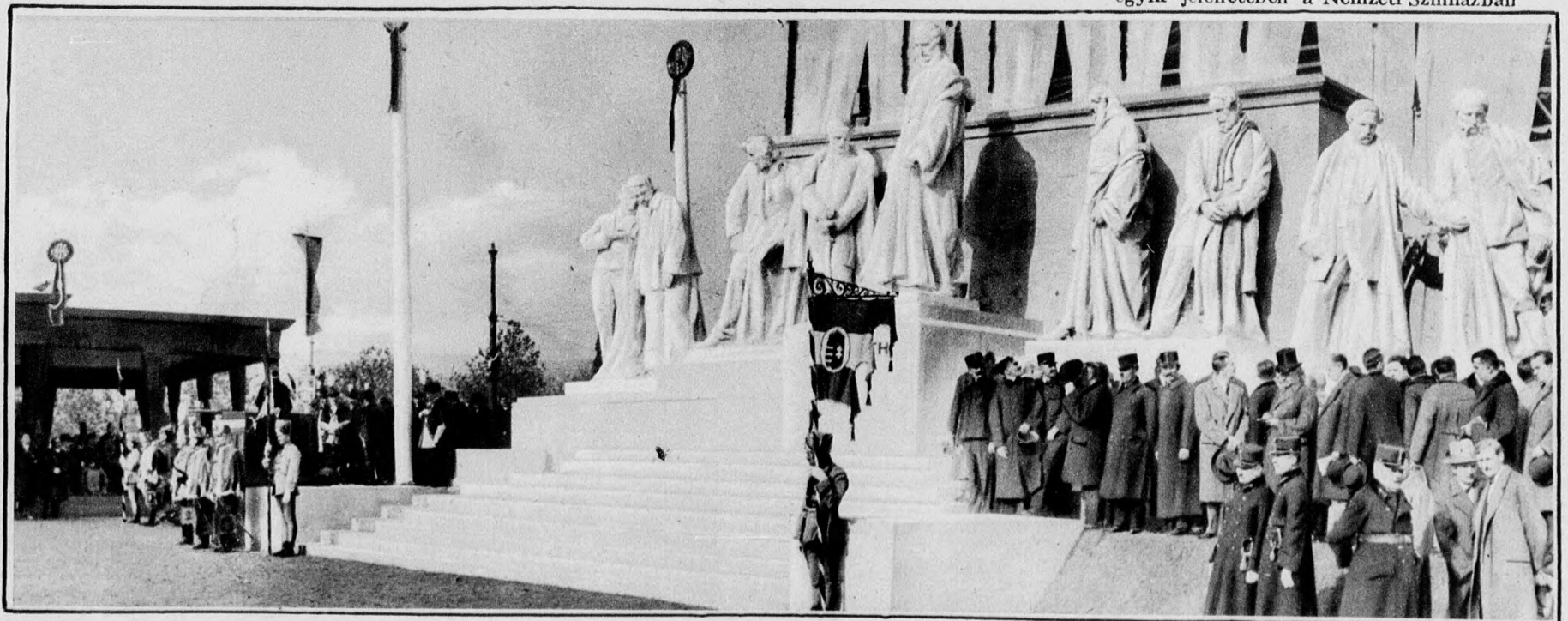
Saljapin megérkezik Budapestre

Horvay János, a Kossuth-szobor alkotója
(Székely Aladár felvétele)

Odry Árpád és Cs. Aczél Ilona a „Kossuth”
egyik jelenetében a Nemzeti Színházban

A vasárnap leleplezett Kossuth-szobor a lepel lehullása után (Harsányi felvételei)

A szálloda-tolvaj

Eszébe jutott szegény apja sírja

Körülbelül egy évvel ezelőtt történt, hogy miss Elisabeth Stetson-ra rámosolygott a szerencse.

Az történt ugyanis, hogy Elisabethnek megkérték a kezét. Mr. William Harvard kérte meg.

Ki ez a Mr. William Harvard? Ez kérem egy magas fekete úr, körülbelül harminckét esztendő, aki különböző üzleti ügyekben gyakran látogatta azt az irodát, amelynek Elisabeth is alkalmazottja volt. Mr. Harvardot mindig Elisabeth jelentette be a vezérigazgatónál. És egy szép napon Mr. Harvard azt mondta Elisabethnek:

— Kérem ma nem akarok a vezérigazgató úrral beszélni! Ma magával szeretnék csak beszélni!...

Elisabeth mint menyasszony nagyon jól érezte magát. William gyengéd volt hozzá, minden kívánságát elleste és rögtön teljesítette. Elisabeth szinte áradozva beszélt róla anyjának:

— Lehetetlen nem szeretni ezt az embert — mondogatta ilyenkor.

Rövidesen megtartották az esküvőt. Ettől kezdve a kollegánok csak ritkán hallották híreket barátjükről. Egy-egy vidékről jött ügyfél újságolta néha, hogy látta Elisabethet a férjével egy előkelő étteremben, vagy egy színház páholyában és csodálatos toaletttel volt az asszonykán. A barátok ilyenkor felsóhajtottak:

— Bizony, jó dolga lehet neki!... Pedig hát nem is volt olyan jó dolga Elisabethnek. Az esküvő után ugyanis William úgy megváltozott, mintha kiserélték volna. A szelíd báránnyól — vad tigris lett. Nem volt már az a gyöngéd szerelmes, aki volt vőlegénykedése idején — durva és gonosz férj lett, aki nem egyszer kezét is felemelte asszonyára.

... Folyton utaztak. Egyik városból — a másik városba. És azt meg kell adni a legelőkelőbb életet éltek. Mindenütt a legelső szállodákban szálltak meg, a legelőkelőbb mulatókat, éttermeket látogatták.

Egyébként Elisabeth nem igen beszélt férjével. Alig látta őt.

Csak este vitte magával. Ha Elisabeth körülnézett az étteremben, rögtön arra gondolt, hogy szemez valakivel. És ilyenkor aztán alig várta, hogy otthon legyenek. Mikor hazaértek, nekitámadt a feleségének:

— Már nem szeretsz, mi? És ütötte-verte a szegény asszonyt, aki még sírni sem mert a félelmében...

Egyszer aztán így szólt Harvard: — Megtiltom, hogy ránézz idegen férfire. Akárhova megyünk, csak engem nézhetsz!

Az is megtörtént nem egyszer, hogy William éjszaka tünt el otthonról. Reggel Elisabeth arra ébredt, hogy egyedül van.

Egy téli este Mr. Harvard ráparancsolt feleségére, hogy vegye fel legszébb ruháját, elmennek vacsorázni. Autóba ültek és elmentek a legelőkelőbb étterembe.

Sokáig szótlanul üldögéltek így egymással szemben. Körülöttük tombolt az élet, jobbra-balra hangos társaságok mulattak. A zene buja keleti valcert játszott.

Elisabeth pedig csak nézte-nézte a szálló füstkarikákat, amelyek éppen úgy eltűntek, mint az ifjúsága. Eszébe jutott a kis ház, ahol olyan jó volt szegénynek lenni, az iroda, a kollegánok, az édesanyja jóságos arca a szegény apja sírja, ahova azelőtt legalább minden héten egyszer ellátogatott...

És ahogy így elmerengett emlékein, öntudatlanul levette a szemét az úrától, székével együtt kissé balra fordult és így bámult bele a nagy semmiségbe...

William csak azt látta, hogy felesége elfordult. Vajon kit néz? Talán azt a szőke fiatalembert ott a szomszédban? Meglehet. Az is nagyon szorgalmasan tekintget erre! Keményen rácsapott öklével az asztalra. Elisabeth feljött álmodozásából. Mosolyogva fordult férjéhez:

— Né haragudj... olyan jó volt gondolkodni... Az apám sírjára gondoltam!...

William gúnyosan felkacagott: — Kifogásnak egész ügyes. De engem ugyan nem csapsz be! Tudom, hogy azzal a szőke tacsukóval szeméztél. Na de ezt megkeserülöd!

Mindig élesebb lett a hangja: — És azt a fickót is megintom! Aztán vak haraggal fogta meg az asszonyka kezét és embertelenül megszórtotta.

A gyakran említett fiatalember figyelmes lett a veszekedésre. Egy pillanat és ott termett Mr. Harvard asztalánál:

— Nevem John Black! Ön mindenki füle hallatára sértegette ezt az ártatlan asszonyt! Mint férfi, ezt nem tűrhetem!

Harvard magánkívül rikácsolt: — Semmi köze ahhoz, hogy mit csinálok! Azt teszem vele, amit akarok! A feleségem.

Szó-szót követ. Kitört a botrány. Szegény Elisabeth majd elsüllyedt szegényében. Mikor látta, hogy a két férfi egymásnak ront, fogta magát és — hazaszökött.

A férje hajnalban jött haza. Az arca tele volt karcolásokkal. Csak ennyit mondott:

— Reggel utazunk!

És ettől kezdve folyton utaztak. Elisabeth mást se csinált, mint csomagolt. Egy-egy helyen legfeljebb egy éjszakát töltöttek. Nappal mindig tovább utaztak. Elisabeth sokszor gon-

dolt rá, miért nem éjszaka utaznak? Nappal jobban lehet dolgozni! De a férjét nem merte megkérdezni.

Néha-néha feltűnt előtte a szőke fiatalember arca. Szeretettel gondolt rá. Hiszen bátran és úrimódon kelt a védelmére. Egy ilyen ember, hogy megbecsülheti a feleségét.

Egyszer mikor urával új városba érkeztek és bementek egy előkelő szállodába, a hallban egy bőrfotelben megpillantotta Elisabeth a szőke fiatalembert. A szíve hangosan dobogni kezdett.

Mindössze egy órát maradtak ebben a hotelben, aztán mentek tovább. És a legközelebbi szálló halljában ismét meglátta Elisabeth a „lovag”-ot.

De William nem vette észre a szőke fiatalembert. Az nagyon ügyesen el tudta magát rejtetni előtte.

Ezen az éjszakán nem tudott Elisabeth aludni. A férje nem volt otthon, pedig a közeli templomóra már rég elverte az éjfélt. Felöltözött hamar pongyolájába, az ablakhoz ült és kibámult az idegen városra, amely olyan kísértetiesen kihalt volt ezekben az órákban. A szőke fiúra gondolt. Vajon miért kísérgeti? Milyen szép kék szeme van... Mennyi jóság tükröződik belőle.

És ahogy így gondolkodott, egyszer csak halkan nyikorgott az ajtó, egy férfi nesztelenül besurrant rajta.

— Tolvaj! — kiáltott Elisabeth és halk sikoly hagyta el a száját. De a következő pillanatban már ott termett mellette a jövevény és Elisabeth ijedten ismerte fel Williamot. Ilyen állapotban még nem látta a férjét. A szmokingja gyűrődten ráncolódott rajta, csupa por és piszok volt, a haja kuszált, a szeme tele félelemmel. William a kezébe kis bőrtokokat szorongatott:

— Mik ezek? — kérdezte Elisabeth.

— Ékszerek.

Elisabeth megborzongott.

— William! Honnan hozod ezeket az ékszereket?

— Mi közöd van hozzá? Hoztam, elégedj meg ennyivel...

Elisabeth ijedten hátrált néhány lépést.

— Te... te... loptad ezeket?

— Na és ha loptam? Neked loptam!

Elisabeth sikoltott.

— Neked loptam! Neked! — ordított William —

— Tolvaj!

— Megvetsz, mi? Pedig hát ebből élsz! Ebből öltözködöl! Mindent a te kedvedért teszek!

— Tolvaj!

— Csak a te kedvedért vagyok az! Hogy téged megtartsalak magamnak! Érted? Ezt a ruhát is ebből vetted!

És William rántott egyet a selyem pongyolán, amely végigszakadt és kibukkantak alóla Elisabeth fehér vállai.

— En nem tudok egy tolvajjal együttélni — sikoltotta Elisabeth könynyek között.

— Nem? Hát akkor meghalsz! Te is meg én is!

És William hátsó zsebéből elővette revolverét, Elisabeth pedig ájultan omlott össze a tűkör előtt.

Elisabeth arra ébredt, hogy két férfi mozog a szobában. Csak ilyen hangokat tudott kivenni:

— Hát akkor meghalsz!...

BERETVÁS PASZTILLÁT

azért rendelik az összes bel- és külföldi klinikákon, mert a legmaka-csabb (krónikus) fejfájást is elmulasztja. A szív működését nem alterálja. Nem okoz fejfájást. Hosszabb használat után sem rontja a gyomrot

KÉSZITI:

BERETVÁS TAMÁS

GYÓGYSZERÉSZ

KISPESTEN

NAPONTA PÓSTÁN SZÉTKÜLDÉS
RENDELÉSNEK HÍVATKOZZÉK DÉLIBÁBRA

— Nagy izgalom... békét kell hagyni... egyelőre semmit nem szabad megtudnia...

Felült az ágyában. A szőke fiatalember állt előtte egy komoly szakállas bácsival: az orvossal.

— Hogy kerül maga ide? — kérdezte Elisabeth a szőke fiatalembertől.

— Míngyárt megtudja — felelte az.

— Csak elbűcsúzok előbb a doktor úrtól, aki nagy nyugalmat rendelt magának.

— Hol van William?

— William? — szólt az ifjú és az orvosra nézett nyugtalanul.

— Akarom tudni, hogy hol van William?

— William nincs többé!

— Meghalt?

— Végzett önmagával, mielőtt a rendőrség kezére került volna. Én John Black detektív vagyok és az volt a feladatomban, hogy az utóbbi idők furfangos szálloda-tolvaját elfogjam. Maga segített hozzá! Én magát megszerettem ott, akkor az étteremben és elhatároztam, hogy tüzön-vízen követni fogom. Persze eszembe se jutott, hogy William, a maga férje az, akit én keresek. Maguk mellett vettem mindenütt szobát. És tegnap éjszaka kihallgattam Harvard magy titkát. Mikor fenyegetni kezdte magát, én beszaladtam ebbe a szobába... Dulakodni kezdünk Harvarddal. Sikerült ártalmatlanná tennem és átadni az előhívott rendőröknek. De egy óvatlan pillanatban William kiszabadította magát a rendőreketől és revolverével végzett magával.

Elisabeth szemei megteltek könnyel. Szomorúan sóhajtotta:

— Szegény William!

Néhány hét múlva John Black eljegyezte Elisabeth Stetson. Vettek egy kis vidéki házat maguknak, oda-

mentek lakni. Elisabeth többé soha nem tette be a lábát szállodába.

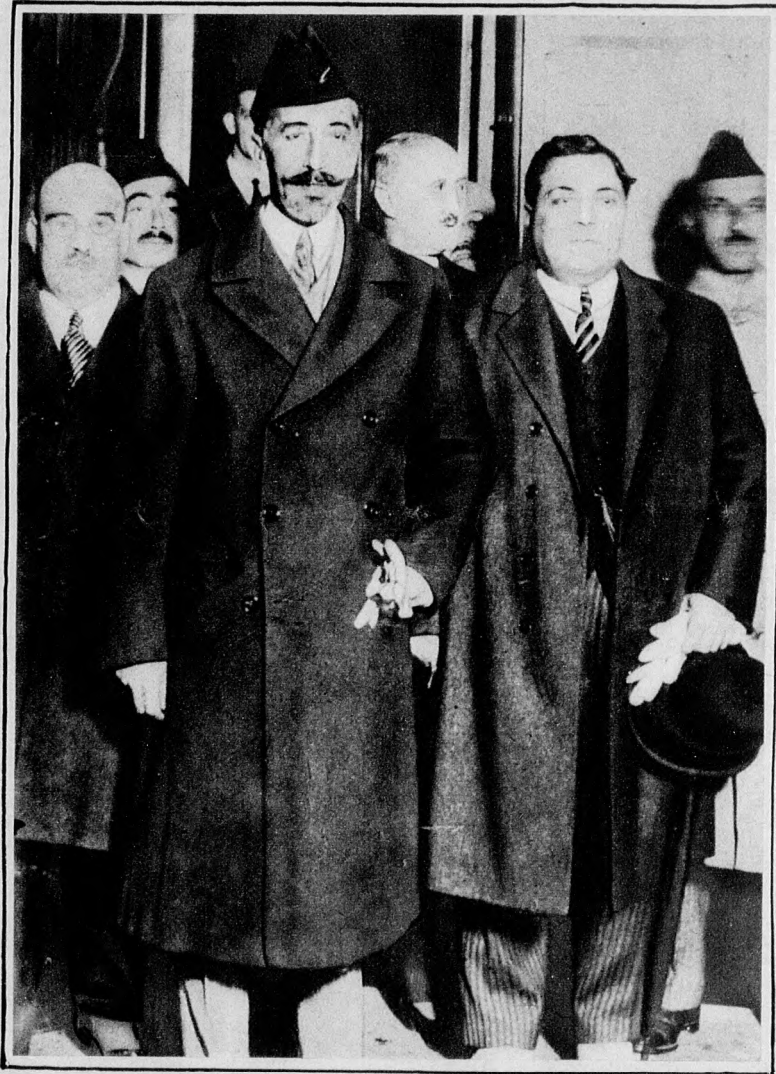
Érdekes képek

A csikágói Női Repülő Club tagjai elnöknőjük, Mrs. E. Lewis-Champell vezetésével kirándulásra indulnak

Lady Margot Asquith az angol politikus neje, aki „Octavia“ című regényéért 10.000 fontot kapott kiadójától

Feisal, iraki királyt a londoni Victoria-pályaudvaron ünnepélyesen fogadják

„John Bull“, a díjat nyert bulldogot, gazdája kisleánya paripának használja. Olcsóbb mint a ponny és nem is olyan veszélyes, mert nem lehet olyan nagyot esni róla

Fuad, egyiptomi király, aki Párizsba látogatott legutóbb el, Doumergue köztársasági elnök társaságában járja be Párizst

A mistelbachi óriás gyermekek. A 10 éves és 6 éves óriás gyerekek normális fejlettségű testvéreik között, akik közül az egyik 11, a másik 5 éves

A FÖLD HALOTT GYERMEKE: A HOLD

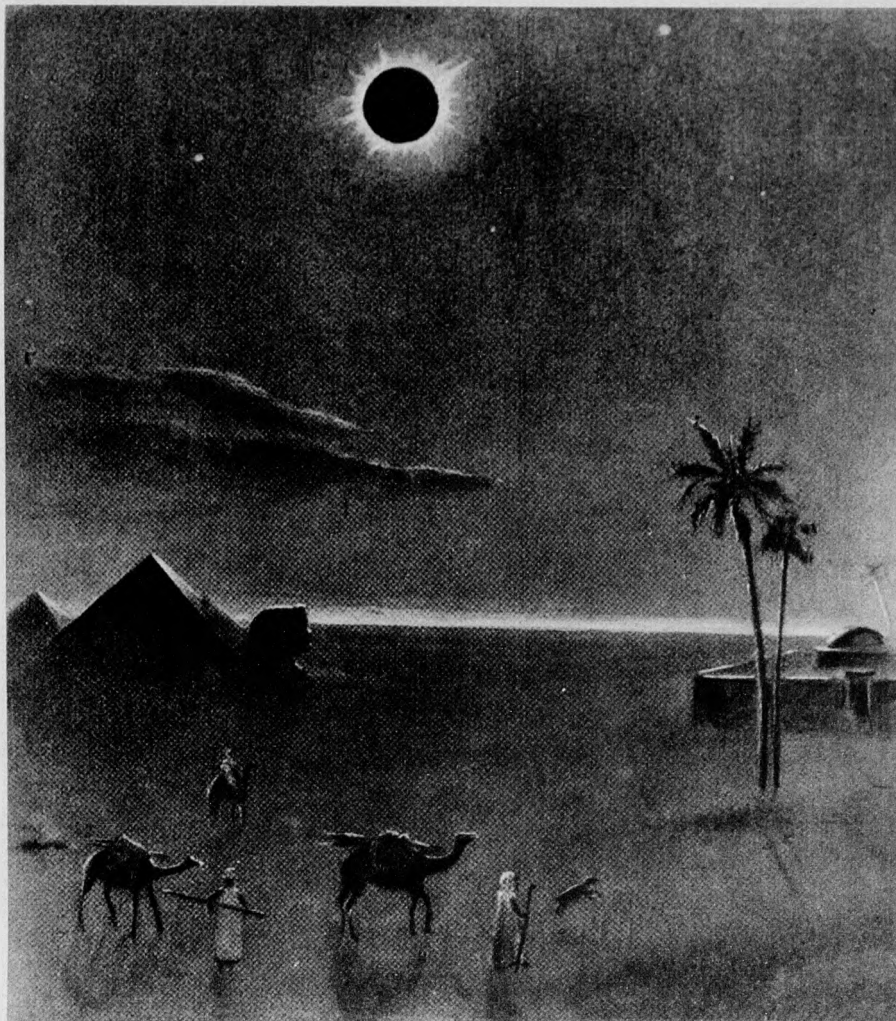
Amikor az ég alján feltűnik a hold kerek képe és enyhe fénye végigsuhan erdők és mezők, a legtöbb emberen ünnepélyes hangulat vesz erőt. Gyermekek korunk csodálatos emlékei elevenednek fel előttünk, amikor még órák-

földünk felületét és a jégkorszak embere otromba kőbaltával felfegyverkezve indult vadászatra. A hűsége égilámpás pazarul szórta fényét, amikor Egyiptom uralkodóinak szeszélye és sok százezer elkínzott rabszolga keserves sóhajtása és verejtékes munkája nyomán az óriási piramisok megépültek. A hold most is szorgalmasan szórja ezüstös fényét a földre, amikor sokhelyütt a modern nagyvárosok ragyogó elektromos napjai, tündöklő éjszakai kivilágítása elnyomja azt és mindig szakadatlanul keringeni fog a föld körül és bevilágítja az éjszakákat, amikor már minden élet megszűnt már a földön és bolygónk is éppen olyan fagyos élettelen égitestté válik, mint ma a hold.

Még sokkal érdekesebb dolgokról tesz tanuságot a hold a csillagászoknak, akik hatalmas nagytávolságú látószöveikkel vizsgálják a hold sápadt és ráncos képét, hogy multját kibogozzák és földünk jövőjére nézve a hold jelenéből következtetéseket vonjanak le. A modern csillagászati műszerek segítségével alkalmunk van a hold felületét igen alaposan szemügyre venni, mert a legerősebb teleszkópok használata esetén

már a körülbelül 150 méteres tárgyak is észlelhetők már, mint apró pontok. De csak a holddal vagyunk ilyen szerencsések, mivel a hold a legközelebbi szomszédunk a világűrben és mindössze csak 384,000 kilométernyire van tőlünk, ami a csillagászati számításokban igen gyakori sok-sok milliárd kilométeres távolságokhoz képest, valóban csak közelszomszédságot jelent.

A föld és hold közötti távot egy gyorsvonat, ha éjjel-nappal szakadatlanul úton lenne, körülbelül egy fél-estendő alatt futná be. Az ágyúlövédéknek, ha kezdősebességét mindvégig meg tudná tartani, tíz napra lenne szüksége, míg végre célhoz érne. Aki harmincszor megtette már oda-vissza a Budapest-New-York utat az elmondhatja magáról, hogy akkora út van már mögötte, mint amilyen távolságra kering földünk a hold. Ha a technika továbbra is ilyen iramban tökéletesedik, mint amilyennek most tanui vagyunk, akkor nem látszik lehetetlenségnek, hogy idővel sikerülni fog olyan rakétát vagy lövedéket szer-

Napfogyatkozásnál a hold mint sötét korong jelenik meg a nap előtt

keszteni, amelyet a földről a holdba lehetünk és akkor különféle érdekes kísérletekre és megfigyelésekre nyílik majd alkalom, de most egyelőre még csak a fény sugarat hat át a dermesztően hideg világűrön és hoz hírt nekünk földünk szomszédjáról.

A csillagász óriás távcsövét a holdra irányítja, beletekint és kifürkészi megmerevedett, fagyos felületének titkait. A távcső látómezőjében egy másik ismeretlen világ le-

beg előttünk, egy bolygó, amelynek felületén óriási, koralakú kráterhegységek, mély szakadékok, meredek, csipkézett vonulatok, térs al-földek, síkságok és napfényben ragyogó hegycsúcsok láthatók, órákhosszat vizsgálhatjuk a fény és árny játékát ez össze-vissza repedezett bolygó felületén, amely most fagyos, hideg és kihalt, bár minden valószínűség szerint egykor zöldelő mezők és erdők, vidáman csillámló tavak borították és helyel közel gomolygó felhők takarták.

A holdtájak képe hasonlíthat Norvégia egynémely vidékére, mert sok helyütt hegyesúcs hegyesúcs mellett sorakozik és ragyogó napfény meg sötét árnyék változik térségein egymással. Érdekes, hogy éppen ezek az éles árnyékok azok, amelyek számunkra a holdon levő dolgok alakjának felismerését teszik lehetővé. A hold, akárcsak a földünk sötét égitest, amelynek saját fénye nincs, csupán a nap világítja meg és annak a sugarait veri vissza. Mivel a hold mindig ugyanazon részét fordítja a földünk felé, csupán csak az egyik felét ismerjük, de semmi okunk sem lehet

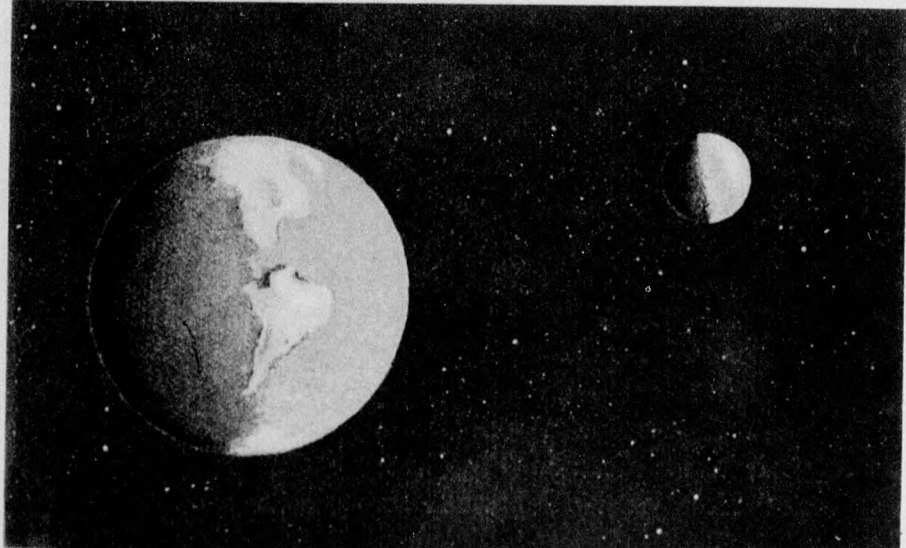
arra, hogy azt higyük, miszerint a hold, ismeretlen fele nagy általánosságban más képet mutasson, mint az, amelyet ismerünk. Aszerint, hogy a hold felénk fordított része milyen módon van a nap által megvilágítva, megkülönböztetünk első negyedet, holdtöltét, utolsó negyedet és amikor a hold felénk fordított része egyáltalában nem kap napfényt, akkor ú. n. új holdat.

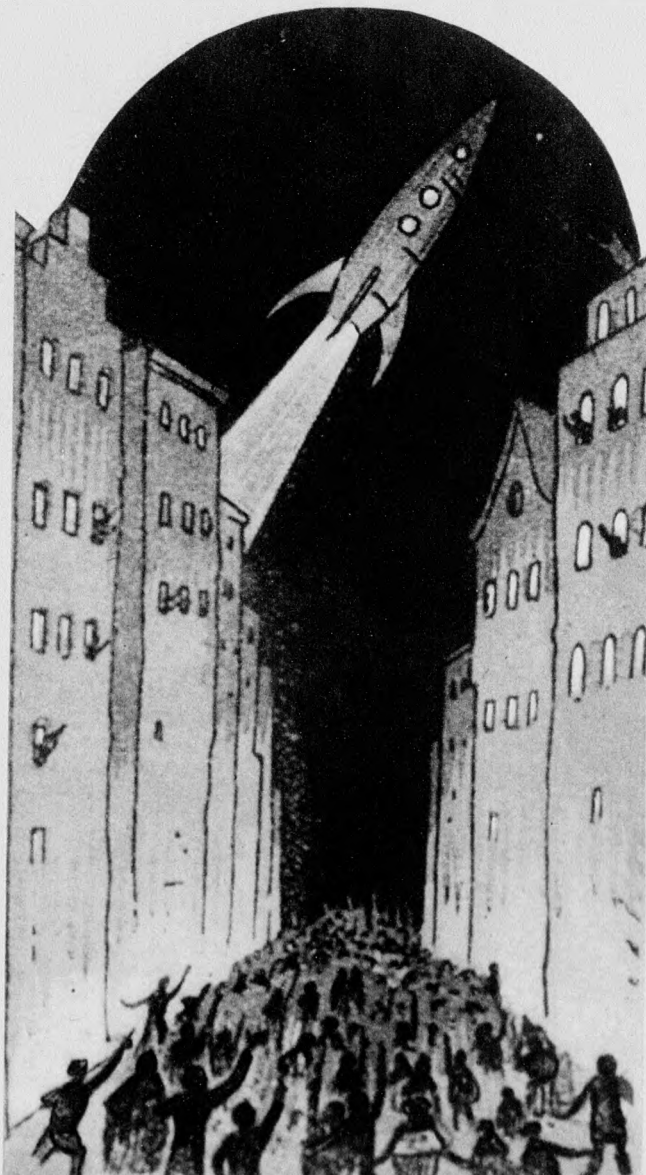
Ilyennek látszik a föld a holdról nézve

hosszat lestük az éjszakai égbolt e ragyogó kóbor lovagját és vizsgálgattuk fura ábrázatát, keresve rajta az Andersen : „Képeskönyv képek nélkül” című álomszerűen poétikus történelmi nyomát.

Amióta a földön ember él, rengeteg mese keletkezett a holdról, bolygónk hűsége kísérőjéről. Mindezek a mesék, még azok is, amelyeket a legragyogóbb fantáziájú költők eszeltek ki, azonban szegényes dajkamésék azokhoz képest, amelyeket a hold tudna elmesélni földünkéről, amelynek megszületése óta elmaradhatatlan útitársa a világűrben. A szerelmes szívek és a költők sokszor megénekelt barátja a hold, tanuja volt annak, amikor földünk évmilliók előtt, még mint tüzes lávagömb száguldott pályáján a nap körül. Látták földünk felületén a tengerek kicsapódását, a világrészek megszületését, kialakulását és amint a vad össze-visszaságból az élet megszületett és ezernyi változata kialakult. A hold ezüst fénye sugározta be az éjszakákat akkor is, amikor óriási jégtelepek borították

A föld és halott gyermeke, a hold, a világűrben

A jövő álma. Az óriási rakéta elindul a hold felé

HOGYAN ÉLT PESTEN IVAN MOSJOUKINE

Bizony, bizony, sokszor üres, sivár, könnyfakasztóan vigasztalan a riportert hivatása. Az események úzik-kergetik, nincs ideje megállni, mélyebb pillantást vetni a dolgok lényegébe. Azt mondják, az újságíró az *Elet* lüktető pulzusán tartja a kezét, pedig ez családás, az újságíró csak több-

Alljon itt mingyárt legelől a legfontosabb megállapítás az ünnepelt mozihős, az asszonyok bálványja, a leányalmok lovagja, az évente milliárdokat kereső filmszínész, a délceg gárdatiszt és egyéb jelzők érdemes viselője, Ivan Mosjoukine — minden siker és anyagi jólét ellenére, amellyel

Székely Lajos, Ivan Mosjoukine és Somlár Zsigmond a mozi öltözőjében

nyire a cikk-témát látja meg, míg az embereket elrejté előle a bevált, meggyőzőtt maszk, a betanult lecke, a megszokott póz. Az újságíró szemét rendesen megcsalják, vagy legalább is meg akarják csalni az emberek és úgy állanak eléje, mint a fényképező lencséje elé azon igyekezve, hogy minél tetszetősebb képet kapjanak magukról. Mivel a portré, amelyet az újságíró tolla rajzol az esetről, a kerdőzés, a képmutatás ellenére sem mindig hízelgő a szereplőkre, azért általában a hírlapíróknak rengeteg ismerősük, igen sok ellenségük és csak nagyon kevés barátjuk van.

Ivan Mosjoukine, a bálványozott férfi-filmsztár Budapesten volt. Tisztelői — természetesen a hölgyek — úgy megrohmozták, hogy ismételt rendőri asszisztenciát kellett igénybevenni. Az ügy először szabványos riportnak látszott. Az újságíró megjelenik a sztár előtt, bemutatkozás, kézfogás, néhány könnyed kérdés arról, mint tetszik Pest, mit szól a nőkhöz, milyen parfümöt használ, mi van madame Lissenkóval? stb., stb. A sztár néhány hanyag, unalmas, odavetett mondatban felel és a riportert elrohan az „anyaggal”. Az íróasztal mellett azután egyéni fantáziájával felhívja, néhány szellemes mondással feldíszíti és végül feltárlja az egészet a mélyen tisztelt olvasóközönségnek.

Hogy Ivan Mosjoukine esetében nem így történt, hanem az újságírónak sikerült a sztár jól ismert maszkja mögé pillantani és az ezerdolláros hetigázik meg reflektorok zuhatagában fürdő moziromantika alatt megpillantani az *Embert*, ez a ritkább esetek közé tartozik.

az élet megajándékozta — egy szegény, szomorú ember. Nem a csendes szomorúságról van szó, amely a házáját vesztett szláv lélek mélységéből fakad, az ő szomorúsága ennél egyéni, személyesebb tulajdonsága.

Ivan Mosjoukine ünnepelt filmsztár, de a férfiprimadonnák bántó allűrjei nélkül — csendes, szomorú, szerény sztár. Fényes uniformist, remekbe szabott ruhákat visel, autogramokat ad, a hölgyek elhalmozzák gráciájuk jeleivel, rengeteg pénzt keres és mégis csendes, szomorú ember, mert rab-szolgája a hivatásának. Jól megfizetett, elkényeztetett — de kihasználtsa rab-szolgát, akit bérlő tulajdonosainak szeszélye ide-oda sodor és nem éppen méltó szerepekben állít a közönség elé.

Mintha régen, vagy tíz esztendő előtt, amikor Ivan Mosjoukine a világhírű Stanislavszky-társulatnak volt szerény tagja, több derű, több kacagás, szebb élet lett volna a világon. Pedig akkor sem volt fenéki tejfel az élet. Oroszország vesztett háború után a legförtelmesebb lázrohamokban fetrengett, a pénz is sokkal kevesebb volt és sokkal rosszabb, de több volt a fiatalság, a hit, a művészet.

Ma már Mosjoukine az oroszokat sem szereti, mert, mint ő mondja — „nem tudnak mást, csak gyilkolni”. De ez csak a tömegre vonatkozik, mert az egyeseket a szegény megesezt nyomorgó, menekült oroszokat mindig magához engedte. Öltözőjének ajtaja zárva volt a legtöbb rajongó szép asszonytisztelője előtt, de feltárult a legrongyosabb honfitárs előtt is, akit azután nemcsak szóval, de anyagi segítséggel is igyekezett meg erősíteni.

Ivan Mosjoukine filmet néz a mozi irodájában

Ivan Mosjoukint az Universal filmgyár igazgatósága eladta Budapestre, hogy itt egy apró jelenetben fellépjen. A művész-rabszolga eljött egy idegen városba, hogy teljesítse a szerződéséből reá háruló kötelezettséget. Első nap még új volt a közönség nagy tülekedése, túlfűtött ovációja, de azután mind veszedelmesebb méreteket öltött a dolog. Különösen a hölgypublicum viselkedett rendkívül támadó módon. Lovasrendőrök és gyalogosok védelmezték a művészt, hogy a szó szoros értelmében szét ne szedjék szeretetük megnyilvánulásaképpen. Látunk egy érdekes vöröshajú hölgyet, aki fogta magát és beült a Mosjoukine várakozó autóba azzal, hogy ő nem száll ki, amíg személyesen nem beszélt vele, mert ő Ivannak az unokahuga.

Ez az ostromzár mind szűkebbre szorult és végül Mosjoukine már el sem hagyhatta öltözőjét, amelynek egyik sarkában halomra gyűltek a tisztelők és rajongók által küldött virágok. Mindennap délután 4 órától éjjelig valóságos szigorú fogságban volt az ünnepelt irigyelt művész. Mivel töltötte ilyenkor idejét? Pészgőzött, szép asszonyok látogatását fogadta? Nem. A híres filmsztár naponta hosszú időt töltött az íróasztal mellett görnyedve és aláírt, mint valami szegény pontos hivatalnok. Írt, aláírt, mindig ugyanazt a két szót „Ivan Mosjoukine”. A vi-

lágért sem szabad senki kérését megtagadni, mert mit szólna az Universal. Bizonyos, hogy rögtön leszállítaná a fizetését, mert a művész nem teljesítette a szerződéses kötelezettség egy pontját. Nem adott autogramot.

Amikor végre minden fényképet, papírszeletkét, emlékkönyvet és crépe de chine sálat, amelyet eléje tettek aláírt, akkor következett a szórakozás. A mozihős, a filmszínész leült egy kényelmes karosszékre és elkezdte nézni a filmeket, amelyeket neki külön levetítettek. Mosjoukine jó mozi-közönség, a külvárosi mozik mértékével nézve a vad kalandfilmeket, burleszk komikumot, a gyermekeket és állatokat szereti látni, de útálja a lélektani bonyadalmakon felépülő drámákat. Ez a pár film és egy gramofon volt a híres sztár minden szórakozása.

Két hét multán lejárt a vendégszerelési kötelezettség. Mosjoukine összekalkolta tekintélyes poggyászát, felült a gyorsvonatra és sietett Bécsbe, ahol egy kis orosz táncosnő várta. Nem vitt magával egyebet Pestről, mint jókora adag fáradtságot, egy matrók ruhát, egy csomó apfó babát, egy kis inast és egy csomó dollárt. Ezer és ezer pesti hölgyrajongó sóhaja száll az ünnepelt művész után, aki pedig nem más mint a népszerűség fáradt robotosa.

Ivan Mosjoukine, a film színpadi részének egyik jelenetében

Színészek Otthon

Pécsey Blanka játékbabájával

Pécsey Blanka toaletasztalánál

(Hársányi felv.)

Az elvarázsolt vasgolyó

A bűvész felmutat a közönségnek egy tömör vasgömböt, amely tekintélyes súlyú és olyanforma, mint aminőket az erőművészek szoktak mutatványaiknál használni. Nehogy a közönség kételkedjen abban, hogy itt valóban egy komoly, nehéz vasgolyóról van szó, a bűvész kalapácsot ragad és minden oldalról alaposan megkopogtatja a vasgömböt, amely természetesen fémesen csengő hangot ad. Hogy minden turpiskodásnak a lehetősége ki legyen zárva, a vasgömböt a nézőtérben ülő közönségnek is oda lehet adni, hogy személyesen győződjön meg annak tömör voltáról.

Amikor a bűvész újra visszakapja a tömör vasgolyót, még megemelgeti egypárszor, hogy súlyát mutassa és közben leejti. A súlyos vasgolyó nagyot dörög, amint leesik a padlóra és mivel a színpad kissé lejtős, elgurul a színpad felé. A bűvész restelkedve nyúl utána, újra felemeli a súlyos golyót és azt mondja, hogy büntetés-

ből azért, mert ilyen kellemetlenséget okozott, el fogja tüntetni.

Kis asztalkát vesz elő, amelyen a vasgolyó nagyságának megfelelő, kartonból készült kocka áll. A golyót behelyezi és a kartonkocka felemelt oldalját újra lebocsájtja. Amint ez megtörtént, felkap egy odakészített, vaktöltéssel megtöltött pisztolyt és három számot, miután a vasgolyót rejtő kartondobozra céloz és elsüti a pisztolyt. A lövés leadása után azonnal az asztalkához siet és újra felemeli a kartondoboz oldalát és íme, csodák-csodája, a súlyos vasgolyónak nyoma sincs — eltűnt. Belenyúl az üres kartondobozba. A keze belefér — tehát üres. De hogy még jobban meggyőzze a nézőket arról, hogy a kartondoboznak nincs semmiféle rejtett rekesze, teljesen szétszedi, lapjaira bontja a gyengén összeillesztett és gombostűkkel összeerősített kartondobozt, amelyből végül nem marad egyéb, mint hat fehér kartonlapocskó.

Ez valóban különös és megkapó mutatvány és ott, ahol a bűvész színpadon dolgozik, rendkívüli hatást lehet elérni vele, pedig egy cseppet sem nehéz, nem igényel semmi különös drága felszerelést, sem pedig rendkívüli ügyességet. Természetesen ahhoz, hogy kifogástalanul sikerüljön, alapos begyakorlása elengedhetetlen feltétel. Még sokkal hatásosabban fest ez a bűvésztűrk, hogyha a bűvész valamilyen keleti jelmezben, japán, kínai vagy hindunak öltözve adja elő. Ez

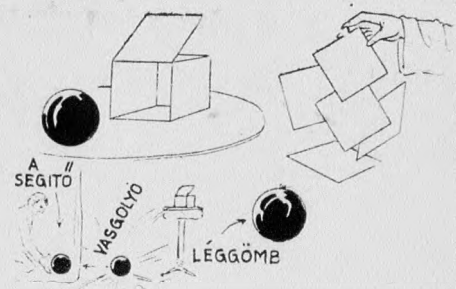

A súlyos vasgolyó dörögve esik a padlóra

esetben ajánlatos a kartonból készült kockaformájú dobozt, amelyben a behelyezett vasgolyó eltűnik, megfelelő módon befesteni japán, kínai vagy hindu motívumokkal díszíteni.

Az egész mutatvány magyarázata különben a lehető legegyszerűbb. A mutatvány elvégzésénél két gömböt használnak és pedig a súlyos tömör vasgolyót, amelyet a bűvész kalapáccsal megütöget és a közönségnek is lead megvizsgálás céljából és egy, a vasgolyó nagyságának és színének tökéletesen megfelelő feketére festett felfújható vékony gumilabdát. Ilyen vékony gumihártyából készült labdát minden játék- vagy gumiarúkereskedésben lehet vásárolni. Pontosan akkorára kell felfújni, mint a vasgolyó, amikor ez megtörtént, akkor fényes fekete festékkel ugyanúgy be kell festeni, mint ahogy a mutatványra előkészített vasgolyót is befestjük.

A kulisszák mögött a bűvész segítője van elrejtőzve, aki a kezében készen tartja a vékony, felfújt gumilabdát, míg a bűvész a nehéz vasgolyóval lép a közönség elé. Minekután mindenképpen arra törekedett, hogy a közönséget meggyőzze arról, hogy a kezében tartott golyó csakugyan tömör vasból készült súlyos tárgy és az teljes mértékben sikerült is neki, akkor mintegy véletlenül elejti a golyót. Ez a golyóelejtés az egész bűvészműtatvány legkényesebb pontja, mert úgy kell intézni a dolgot, hogy úgy hasson, mintha valóban véletlenül történt volna, viszont a golyó pontosan annak a kulisszának az irányába guruljon el, amely mögött a segítő rejtőzik. Amint a golyó nagyot dörögve leesik a színpad deszkáira és súlyosan dübörögve gurul ki a kulisszák közé, a közönség idegein az az érzés vibrál át, „hű, de kutya súlyos egy vasgolyó!” Ezt a kedvező pillanatot használja fel a bűvész a két golyó kicserélésére. A megszökött vasgolyó után siet, de nem azt veszi fel, hanem a kulisszák árnyékában átveszi segítőtől a már előkészített vékony gumilabdát, amely külsőleg teljesen a nehéz vasgolyó illúzióját kelti. Ezt a kicserélési műveletet két ügyes, összegyakorolt ember olyan hirtelen és minden feltűnés

Egy kis csalafintaság az egész

nélkül képes elvégezni, hogy még a legkétkedőbb néző figyelmét is képesek megcsalni, úgyhogy abban még a gyanúnak a legcsekélyebb szikráját sem élesztik fel. Természetesen, a bűvésznek mozdulataival ügyesen alá kell támasztani ezt a tévhitet azáltal, hogy ugyanúgy fogja, nehezen emeli ezt a pehelykönnyű gumilabdát, mintha az az előbbi súlyos vasgömb lenne. A segítő ezalatt a kulisszák mögött óvatosan felemeli és elviszi az igazi vasgolyót, nehogy valamiképpen mégis mozgásba jöjjön újra és súlyos dübörgésével elárulja a turpisságot.

A bűvész fogja a labdát és behelyezi a könnyű kartonlapokból készült kockába. A kartonkocka fedőlapjába egy egészen vékony, finom hegyű tű van beleillesztve olyanmódon, hogy amikor a fedőlapot lezárja a bűvész, a befelé irányított tűhegy kiszúrja a felfújt gumilabdát, amelyből természetesen azonnal kimegy a levegő és így a gumihólyag egész kicsire zsugorodik össze.

Amikor a lövés után a bűvész újra felnyitja a doboz fedelét, első pillanatban feltűnik az, hogy nem látszik benne a terjedelmes fekete golyó. Most a bűvész belenyúl az immár üres kockába, hogy ezzel is bizonyítsa azt, hogy a vasgolyó eltűnt. Ezt a pillanatot használja fel a bűvész arra, hogy az összezsugorodott gumilabda maradványát a kezébe kaparintsa.

Amikor ez megtörtént, akkor a bűvész teljesen szétszedi a könnyedén összerakott kartonkockát.

ÉJJELE LESEN FÉNYKÉPEZŐ GÉPPEL

A modern ember őseitől örökölte a vadászat nemes szenvedélyét. A vadászat egykor a táplálékszerzés legközvetlenebb módja és a létfenntartás alapja, később úri sport, amely ezt a jelentőségét mind a mai napig megőrizte. Eleinte az ember arra törekedett, hogy minél több vadat ejthessen

nem kevesbednek, az oktalan, mértéktelen öldöklésnek határt szab a modern vadgondozás, a vadászati törvény és az emberségesebb szellem. Ma már igen sok vadász van, aki nem abban találja legfőbb gyönyörűségét, hogy okkal, ok nélkül halomra gyilkolja a vadállományt, hanem inkább

Önmagát fotografálta le ez a hatalmas ragadozó macska. Éjjel tájban rendszeres csapásán haladva beleütközött a kifejlesztett vékony drótszába. Ez azután működésbe hozta a magnéziummal megtöltött lámpát és a fényképezőgépet zárját

el és ezzel bőséges táplálékot biztosíthasson magának, később amikor már nem annyira a táplálék megszerzésének gondja, mint inkább a sport szenvedély fűtötte a vadászok ambícióját, az öldöklés még féktelenebb formát öltött. Ezt nagyban elősegítette a lőfegyverek tökéletesedése. E rablógazdálkodás, valamint az a tény, hogy az erdőket nagyrészt kiirtották, a szabad vad mezőségeit rendszeres megművelés alá vették, okozta azután azt, hogy különösen a civilizált földrészekben jóformán kipusztultak vagy legalább is felette megritkultak az erdő és mező vadjai.

Ez a jelenség azután lassan-lassan jobb belátásra téríti az embereket és bár a vadászat nemes sportjának hívei

abban leli kedvét, hogy megközelíti a vadat és kilési minden mozdulataikat, játékaikat, szokásait. Az ilyesmi nagyobb örömet okoz az igazi vadásznak, mintha valami hajtvadászaton egy párezer nyulat puffogtat rakásra a vére szomszjas kocavadászok serege.

A természetkedvelő, igazi vadászok között már gyakran akadunk olyanokra, akiknek vadászkiindulásain a fényképezőgépet maholnap fontosabb szerepet játszik, mint a puska. A vadászat művészetének minden szabályai szerint megközelíteni a mit sem sejtő vadat, a fényképezőgépet lemezén megörökíteni a szabad természet, szabad lakójának nemes tartását vagy bohókás ugrándozásait, van olyan nehéz feladat és olyan izgató sport, mint

a mai precíziós fegyverek segítségével életet kioltani. Az ilyen sikerült fényképfelvételek éppen olyan, talán még kedvesebb trofeái a melegsívű természetbarátnak, mint a falra szegezett agancsok, kitömött madarak és egyéb dalmi jelvények poros gyűjteménye.

Az ilyen fényképfelvételeknek azonkívül nagyjelentőségű oktatószerepe van, mert többet elárulnak a megörökített vadak külsejéről, szokásairól és életmódjáról, mint sok vaskos, tudományos kifejezésekkel teletömött könyv.

A vadászatnak ezen módja ma már mind nagyobb kedveltségnek örvend és bizony alig indul nagyobb vadászati expedíció, amely kitűnő fényképezőgépet ne vinne magával. Még a veszedelmes tigris és oroszlánvadászatokon is, hacsak lehet, először a fényképezőgép redőnyzárát kattog és csak azután dörögnél el a gyilkos fegyverek.

A nagy ragadozók fotografálása, éppen úgy, mint általában a trópusi vadak fotografálása különösen izgatja a fantáziát. A forró földön borzalmas hőségében nappal ugyanis jóformán minden állati élet szünetelni látszik, minden az árnyékban keres menedéket és csendes szunyókálással, vagy alvással tölti az időt, amíg beáll az enyhébb alkonyati időszak és megindulnak táplálékot keresni, vagy a vízpartra inni. Többnyire csak a késő esti és éjszakai órákban indul vadászatra az állatok királya, az oroszlán, a vérengző tigris és a többi macskaféle. Ilyenkor azután a legfényerősebb objektívvel felszerelt fényképezőgép sem lenne képes rajzolni a fényérzékeny lemezre. A feladat a maga rendkívüli és nehéz voltában azonban annyira izgatta a kalandvágyók fantáziáját, hogy megoldást kerestek és találtak is, még pedig a vakító fényű magnéziumban. Elmés készüléket szerkesztettek, amelyben egy gyenge nyomásra vakító lángra lobbant a belehelyezett villanópor és egy pillanatra kábító fényvilágítja meg a környéket. Ez a rövid, a szempillantásnál is rövidebb idő elegendő arra, hogy a modern fényképezőgép gyorsan látó szeme az objektív segítségével mindent hűsége és hajszálpontossággal megörökítsen, ami a magnézium fényében eléje kerül.

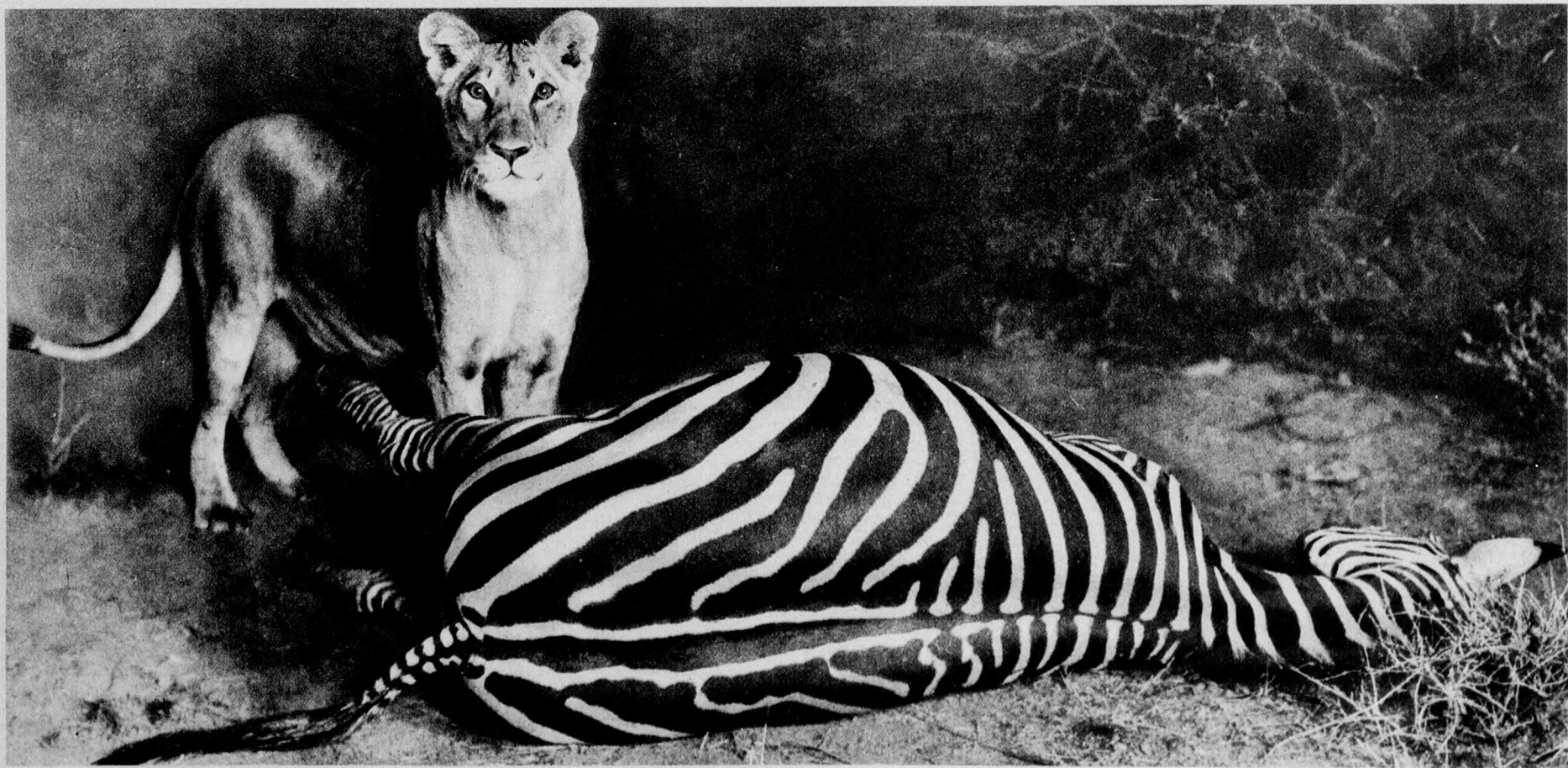

Egy másik sikerült éjszakai felvétel Közép-Amerika leopárdjáról az ocelotról

A fényképezőgépet természetesen nem úgy állítják fel, hogy a vak véletlenre bízzák, hogy lehet-e vele valamit fényképezni, vagy sem. Ellenkezőleg, napok, sőt hetek gondos kutató munkájával állapítják meg, hogy melyik csapáson jár a legtöbb vad, hol van az a hely, ahol lejárnak a vízpartra inni. Ha a hely megfelelőnek látszik, akkor a gépet beállítják, a vadász számára jól leplezett búvóhelyet készítenek, ahonnan vékony huzalok segítségével, vagy elektromosság útján működésbe tudja hozni a magnéziummal töltött villanólámpát, meg a fényképezőgépet. Ha mindez megtörtént, alkonyatkor a vadász elfoglalja helyét és csendben, visszafojtott lélekzettel vár, figyel minden legcsekélyebb neszre. A forró égőv apró hóhérai, a milliányi moszkító ellen nem véd semmiféle háló, agyoncsípdesik, kínozzák a várakozót, a nagy csendben a nappali hőség okozta kimerültség után kísért az álomosság.

Megesik, hogy több éjszakán át hiába várakozik a türelmes vadász, mert a rendkívül óvatos vad, amely messziről valami gyanusát vett észre, elkerüli a szokott csapást, a rendszeres itatóhelyet.

Az itt bemutatott kép közül az egyik Afrikában készült. Egy világhírű oroszlánvadász műve. Páratlanul szép, megrendítően izgalmas. Többet mond el, mint akármilyen más kiszínezett vadászkaland: — A zebra csoportosan odamerészkedtek az itatóhoz. Jött azonban az állatok királya és egy csapással lesújtotta zsákmányát. Éppen hozzá akart fogni a lakomához, amikor a felvillanó magnéziumlámpa megzavarta a fenséges urat. Egy jól irányzott robbanógolyó pedig tökéletesen befejezte a tragédiát.

Éjjeli felvétel az állatok királyáról. Az oroszlán leülte a zebra és éppen hozzá akar fogni a falatozáshoz, amikor a felvillanó magnézium fénye megzavarta. A tragédiát azután gyorsan befejezte a vadász eldörögtető fegyvere

EGY ZSENIÁLIS MAGYAR TECHNIKUS

A magyar tehetséges faj, alig akad olyan ága a tudománynak, művészeteknek és irodalomnak, amelyben világhírű kiválóságokat ne ajándékozott volna a világnak a maroknyi magyar

Találmányai közül különös említésre méltók a gőzturbina, a beszélőgép és egy írógép vakok számára. A schönbrunni császári kastély parkjában csodálatos szökőkutakat építettek tervei

Kempelen Farkas tervezés közben

nép. Tudósainknak nevét messze tájakon ismerik és becsülik, művészeink munkálkodása világszerte megbecsült és a magyar írók művei meghódították a világot. A magyar tehetségnek ez a túlprodukcója, amely messze az ország határain túl is jó hírt szereztek a nemzetnek, nem újkeletű dolog, az elmúlt században is akadtak szép számmal olyan jeles magyar férfiak, kiknek tehetsége messze földön csodálatot és elismerést keltett.

A múlt századok egyik ilyen jeles magyar alakját most újra rendkívül aktuálissá tették a körülmények. A híres magyar feltalálóról, Kempelen Farkasról van szó, akiről egy francia író szenzációs regényt írt, majd a regényt megfilmesítették. Most a sokszázezer példányban közkézen forgó, minden művelt nyelvre lefordított regény és Kempelen Farkas világhírű sakkoszó automatájáról szóló film egyaránt a magyar zseni dicsőségét zengi.

Kempelen Farkas valóban rendkívüli egyéniség és zseniális feltaláló volt. 1734. január 23-án született Pozsonyban és eleinte a jogi pályára készült. Már mint ifjú jurátus magára vonta az udvar figyelmét és megbízást nyert arra, hogy Mária Terézia egy művét latinból németre fordítsa. A magyar udvari kamarának lett hivatalnok és gyorsan emelkedett rangban, úgyhogy néhány esztendő múlva már mint udvari tanácsost látjuk őt vizont Bécsben. Közigazgatási és politikai pályáján szép sikereket ér el, fontos diplomáciai megbízásoknak tesz eleget, de rengeteg elfoglaltsága mellett marad még elég ideje arra is, hogy egész csomó technikai újdonsággal és találmánnyal lépje meg kortársait. Ezért azután hamarosan boszorkány mester hírébe került. Ráfogták, hogy az ördöggel cimborál és bizony ha nem tudták volna róla azt, hogy Mária Terézián kívül több külföldi uralkodónak is kedvelt embere, akkor rossz vége lehetett volna, mert a népharag nagyon könnyen lángra lobbant néha.

szerint. Megtervezte azt a csatornát, amely a Dunát az Adriával összekötötte volna. Ezenkívül egy egész sereg csodálatos automatát készített, amelyek tökéletes emberformájúak voltak és a beléjük helyezett gépezet segítségével a legkülönbözőbb dolgok elvégzésére voltak képesek.

Érdekes, hogy ez a találmánya, amely valóban világhírrevel szerzett számára, valójában nem is automata volt, hanem misztifikáció, amely azonban egy politikai és diplomáciai bonyodalom megoldásánál tett nagyszerű szolgálatokat. Kempelen Farkas sakkoszó-automatájának a hiteles történetét egykorú krónikák a következőképpen mondják el.

Lengyelország első felosztása után néhány esztendővel, 1776-ban Rigában lázadás tört ki az oroszok ellen. A lázadás vezére, az öszzeseesküvés feje súlyos sebet kapott, mindkét lábát keresztüllőtték és amputálni kellett. A szerencsétlen forradalmárt halálra keresték az orosz hatalom zsoldosai, de egy derék orvos házában tartotta elrejtve és gondosan ápolta, amíg fel nem gyógyult.

Az orvos Kempelen Farkasnak jó barátja volt és így a híres ezermestertől kért tanácsot, hogy miképpen lehetne az orosz kopók éberségét kijátszva, megszöktetni a béna lengyel hazafit. Mivel Kempelen tudta, hogy az orvos házában rejtőző béna tiszt kitűnő sakkjátékos, elhatározta, hogy egy sakkoszó-automatát készít, amelyben a forradalmárt elrejtve, keresztül csempészhetik a határon.

A tervet hamarosan megvalósították és az elkészült automata nagy feltűnést keltett. Lassan közeledtek a határ felé és időközönként előadásokat tartottak. Már-már elérték a határt, amikor váratlan fordulat jött közbe. A csodálatos sakkoszó-automatának híre eljutott Szentpétervárra, a cári udvarba is és Katalin cárnő, aki korának egyik legjobb sakkjátékosa volt, futárt küldött utánuk, hogy meg akar mérkőzni a sakkoszó automa-

A zseniális feltaláló működésbe hozza a gépet

tával. A meghívás elől nem lehetett kitérni és bizony Pétervárra kellett menniük. Amikor az automata a cárnő ellen is győzött, Katalin mindenáron meg akarta vásárolni Kempelentől a gépet, óriási összeget ígért érte.

Hogy a kegyetlen természetű cárnőt meg ne bántsa és az automatától ne kelljen megválni, azt mondta, hogy a gépezet elromlott és csupán otthonában képes azt újra megjavítani. Kempelen híres sakkoszó-automatája egy nagy asztalból és egy töröknek felöltöztetett bábuból állott, amelynek belsejét mindenféle komplikált kerekekből és rúgokból álló szerkezet töltötte ki. A mutatvány megkezdése előtt Kempelen Farkas személyesen nyitogatott ki minden ajtót, hogy mindenki meggyőződhessen arról, hogy nincs elrejtve benne senki. A játszmat mindig az automata kezdte, ha sakkot adott három, ha seklet, akkor két fejbiccentéssel adott jelet. Ha az ellenfél hibás húzást tett, ak-

kor a nagybajuszú török rosszalólag csóválta a fejét.

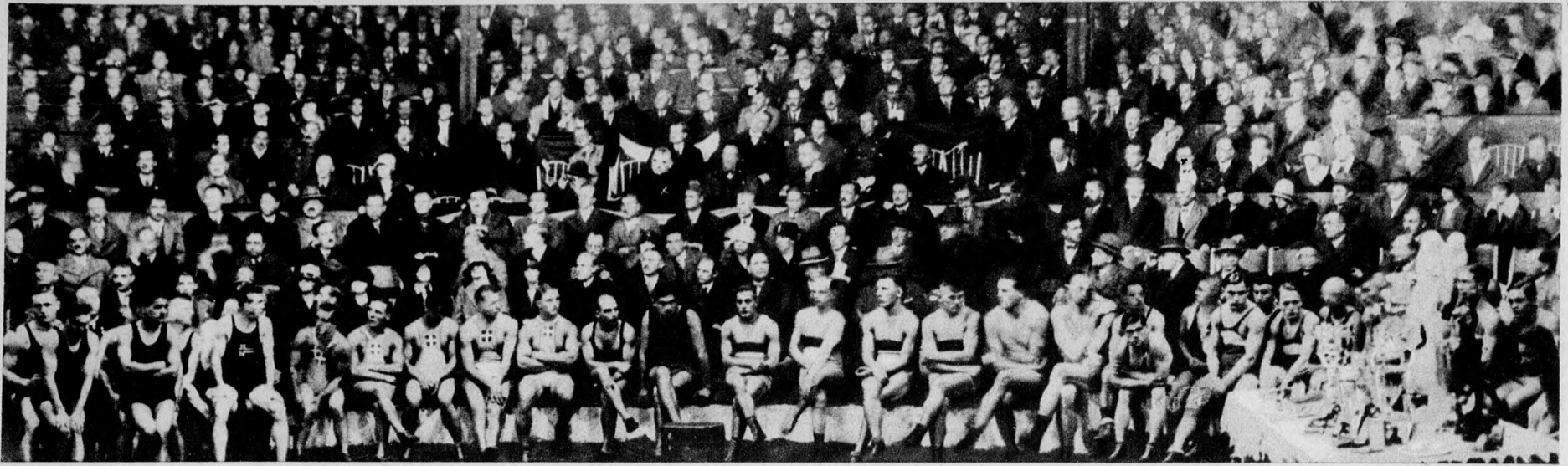
Amikor végre nagy nehezen irtózatossá kalandok után sikerült az automatát áthozni az orosz határon, Kempelen először a bécsi udvarnál mutatta be csodálatos alkotását. Az embereket valóságos láz fogta el és szinte megostromolták Kempelent, hogy láthassák a sakkoszó törököt. A nagy feltaláló azután megunt a dolgot és egy pár évig azzal a kifogással pihentette a sakkoszó törököt, hogy elromlott a gépezete és nem lehet kijavítani.

Idejének legnagyobb részét Pozsonyban töltötte, ahol a Duna uca egy régi házában lakott. A családjának lakószobái a ház elsőemeletén voltak, míg ő maga a második emeleten levő műhelyében szerkesztette csodálatos automatáit.

A sakkoszó-gép később újra előkerült, majd egész sor kézen keresztül Amerikába adták el, ahol Philadelphia-ban tűzvész áldozatává vált.

Történelmi játszma. Katalin cárnő játszik az automatával

PILLANATFELVÉTELEK AZ Európa bajnokságról

„Panem et circenses” követelte két-ezer esztendő előtt zajongva a nép a római fórumon. És a nagyok a hatalmasok, a hivatalokra török és a nép kegyeit hajszolók igyekeztek is megadni a népek — amit az követelt, — legalább is a cirkuszt, a látványosságot, a küzdelmet az erő és ügyesség izgalmas összecsapását.

Ugy látszik, mintha a kétezer esztendő szinte nyomtalanul suhant volna el az emberiség felett. A technika szédtől iramban fejlődött, a külsőségek alaposan megváltoztak, de a belső ember ugyanaz maradt.

A budapesti városligeti cirkuszban tizenhárom nemzet hetven válogatott birkózója küzdött a büszke „Európa-bajnok” címért, a gyönyörű arany- és ezüstérméért, valamint a pazar tiszteletdíjért. A cirkusz porondja közepén hatalmas birkózószőnyeg, a magasban függő ivlámpák vakító fényével szórnak be mindent. A páholy-sorokban fehér tógás rómaiak helyett frakkos urak, drága prémbundás és estélyi ruhás hölgyek. A magasabb régiókban a kis emberek, meg a diákság foglal helyet. Ez a minden ízében mainak, modernnek látszó tömeg pillanatok alatt visszalendül az elmúlt évezredekbe és vad kiáltásokkal biztatja kedvenceit, amint a szőnyegen megkezdődik a munka, az izmok feszülnek, porcok roppannak és a birkózók ziháló tüdővel gyűrják, dögönyözik és dobálják egymást.

Gigászi küzdelem, tizenhárom nemzet legjobb nehéz atlétái iparkodtak azon, hogy egymást kölcsönösen két vállra fektessék. A fáradt, vagy kényelmesen

szuszogó, kivárára, kihúzásra dolgozó párokat a közönség buzdító kiáltásokkal igyekezett erősebb munkára serkenteni. A tüzesen támadókat és elkeseredetten védekezőket pedig még fokozottabb erőfeszítésre ostromozta.

Ha egy mérkőzésnek vége, a győztest ünneplő taps, bravó és tuss hangjai összekeverednek az elkövetkező küzdelmet váró izgalom morajával. A tömeg elkényeztetett, neveletlen, szeszélyes gyermek. Hirtelen felkap, kedvencévé tesz valakit, hogy azután pillanatok múlva már lepisszegje ugyanazt. Vannak azonban kiválasztottjai, akiket mindvégig megtart szeretetében — ezek között is kivételes pozíciót szerzett magának *Mehmed Ali*, a nehézsúlyú török birkózó. Ez a gorilla-szerű, behemótterű óriás annyira elüt az emberi szépségről alkotott ideáltól, hogy ez már egyenesen szimpantikussá teszi őt. A közönség, amúgy is szívesen biztatta a karakán török birkózókat, akiknek trénera a jeles Péter mester, az egykor híres magyar birkózó-bajnok.

Mehmed Ali, akiről külön cikket kellene írni, bizony úgy körülölelte gorillakarjaival a nála sokkal jobban birkózó Dame francia bajnokot, hogy az képtelen volt kiszabadítani magát. Amikor azután a töröknek sikerül tussolni a franciát, a cirkuszt megtöltő több ezer főnyi tömeg páratlan ünnepelésben részesíti a mosolyogva még éktelenebb ábrázatú Ali-t. Már a következő pár mérkőzésének is vége volt, amikor még újra és újra Mehmed Ali akarta látni a tömeg.

A nagy viadalon egyébként, mint egy jól megszerkesztett színpadi játékban szabályos időközökben követték egymást az izgalmas, a vidám és komoly jelenetek. Egyetlen egy eltérés volt ettől a szabálytól, az azonban nagyon szomorúan hatott. Hoffmann, a jugoszláv színekben versenyző magyar birkózó a cseh *Bozdek*-kel küzdött. A szőnyeg szélén szaltóztak, amikor Hoffmann rosszul esett. A fülnek kellemetlen, pattogó hang hallatszott. A futball pályákról jól ismert „csontzene”. Szegény Hoffmann ottmaradt fekve a földön — törött lábbal. Ölbe kapják, mint egy apró gyermeket és viszik ki az öltözők felé.

Egy pillanatig dermedt csend és alig egy-két árva taps kíséri az ellenfél nélkül maradt cseh győzelmének kihirdetését. Hamarosan felenged az elfogódottság. A sportpályákat látogató tömeg könnyelműbb és bohémebb gondolkozású ilyen dolgokban és úgy véli, nem olyan rettenetesen tragikus dolog az ilyen intermezzo. Talán némiképpen igazuk van. Többnyire egészséges, fiatal szervezetekről van szó. Fájdalmasnak fájdalmas, de néhány hét alatt újra összeforr az ifjú csont és még erősebb, mint volt.

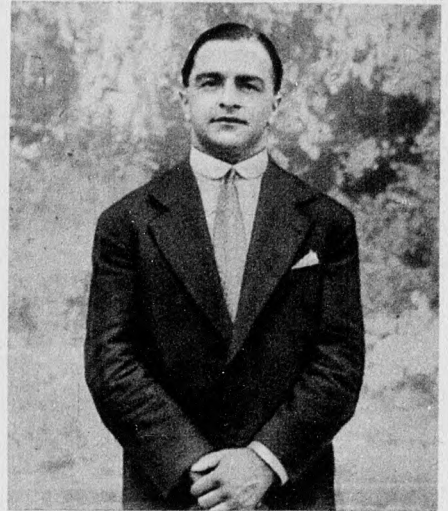
Most már valami vidámabb dolgot szeretne látni, meg hallani a rakoncátlan gyermek — a tömeg. Készülődik a következő pár, de nem kezdenek hozzá mingyárt, mert közben előlép Brüll Alfréd, a Nemzetközi Birkózó

Az Európa-birkózóbajnokságok ünnepélyes megnyitása. A díszpáholyokban Vass József (×) népjóléti miniszter

Szövetség elnöke és megilletődött hangon jelenti ki, hogy a svéd expedíció vezére, *Raberg* fregatt kapitány, aki különösen kifogástalan bíraskodásával ezen a versenyen is sok hívet szerzett magának, most kapott távirati értesítést arról, hogy édesatyja elhunyt. A közönség mint egy ember áll fel és halálos csendben egy percig tartó néma tüntetéssel tiszteleg az ellenfél vezérért ért gyászeset alkalmából. A svédek maradnak. Raberg visszaül a zsűri asztala mellé, a torkát fojtogatja a sírás és hosszú sorban járulnak eléje a részvétnyilvánítók. A döntő küzdelmek napja is elkövetkezett. Ezzel azután a szenvedélyek is teljesen felszabadultak. A sportértő, de érthetően sovinszta közönség nem mindig fogadta tetszéssel a külföldi bírák döntését, ha az a magyar résztvevőre, vagy a kedvenc külföldiekre nem volt kedvező.

Gigászi küzdelem folyt a nemzetközi szövetség magyar elnöke, Brüll Alfréd által alapított vándordíj első védelméért, melyet a legjobban szereplő nemzeti birkózói számára írtak ki. A magyar fiúk pompásan dolgoztak és végül Papp László és Badó

Raymund győzelme, Kárpáti Károly második helyezése és Magyar Armand harmadik helye biztosította a magyar színek győzelmét.

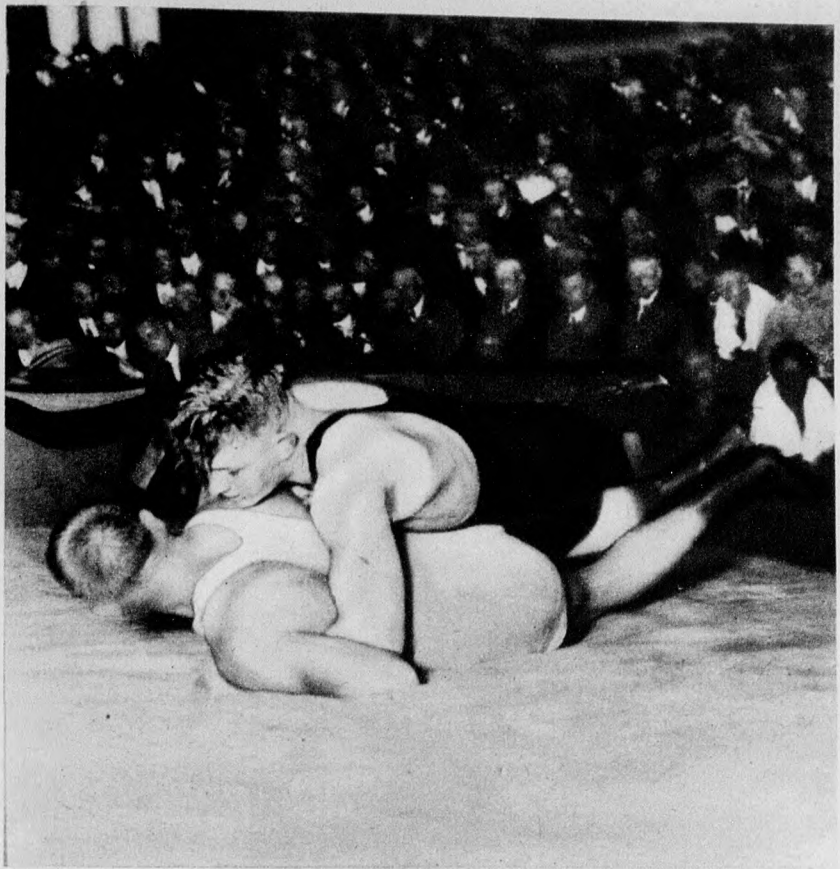
Breznovic Miklós, a szépen szerepelt olasz birkózók magyar trénera

A jugoszláv Hoffmann súlyos baleset érte az Európa-bajnoksági birkózóversenyen és most láblőréssel az egyik budapesti kórházban ápolják

Mehmed Ali, a vasgyűrű lörök birkózó, bár hamarosan kiesett a küzdelemből, kedvence volt a közönségnek.

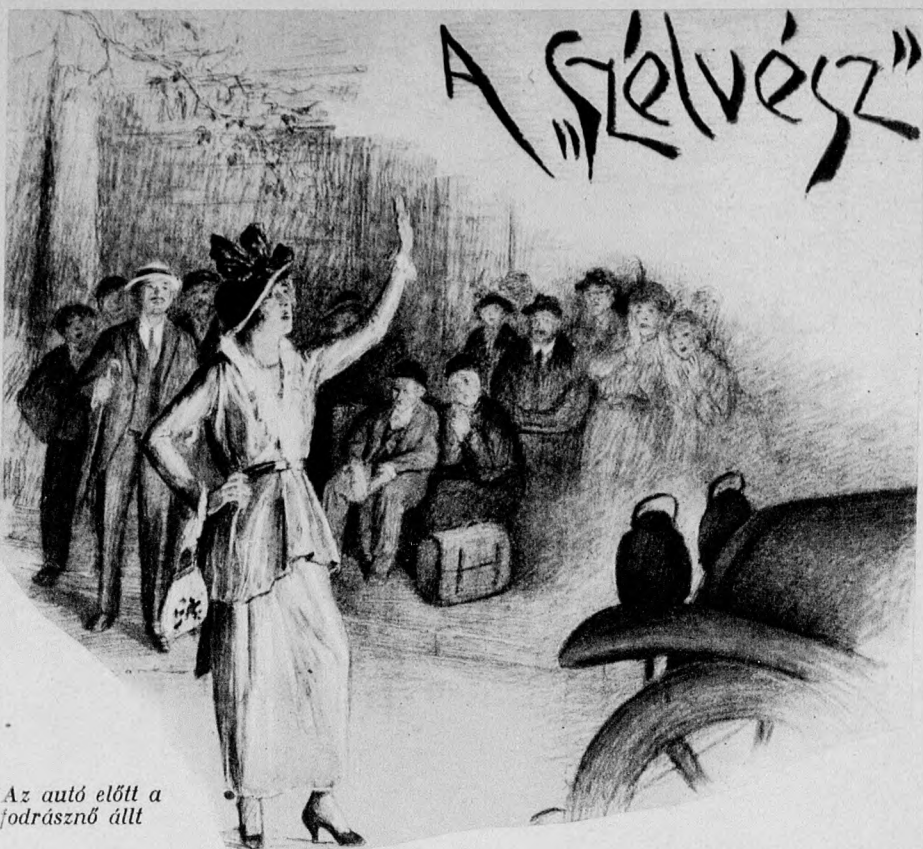

Jelenet az Európa-bajnoki birkózóversenyből, amelyen tizennégy nemzet hetven birkózója küzdött az elsőségért

Mérlegelés előtt még egy pár dekát le kell adni. Parysel francia és Tomassi olasz birkózók erős munkával fogyasztanak a mérlegelő helyiség előtt

A mérkőzések kezdete előtt Radvány Ödön, a sokszoros bajnok megmutatja a versenyzőknek a tiltott fogásokat. A baloldalon fenn Kassai Szabó Sándor, a MAC volt birkózója a nagyközépsúlyban aratott győzelmével biztosította a magyarok győzelmét a Brüll Alfréd által alapított nagyértékű vándordíjért folyó küzdelemben. Fenn a jobboldalon Gozzi, a magyar Breznatics Miklós tanítványa nyerte a légsúly Európa-bajnokságát (Munkácsi felvétele)

Az autó előtt a fodrásznő állt

Ez a tipikus amerikai sporthistória eddig még egyetlen egy újságban sem jelent meg. Ennek ellenére Szan-Franciskóban mégis lámpással sem lehetne olyan embert találni, aki ne tudna erről a történetről, amely megcáfolja azt a régi igazságot, hogy a házasságok az égben kötődnek.

A történet Frizskó egyik legelőkelőbb házából, Clarke bankár kastélyából indul el. Mr. Clarke-ról az a hír járja, hogy legnagyobb kincsének Mabelt, tizenhét éves legendás szépségű leányát tartja.

Nos hát, Mabel kisasszonyhoz néhány héttel ezelőtt, mint rendesen, felment a frizőr, hogy bársonyosan fekete haját a sütővasakkal egy napra kikészítse. A fodrásznő Mabelt nagyon jókedvűen és frissen találta ezen a reggelen és nem lepődött meg azon, mikor a kisasszonyka így szólt hozzá:

— Mary, ma nagyon, de nagyon szép akarok lenni!

Mabel leült a különböző csecsebecsékkel teleterakott toilette-tükör elé és Mary hozzákezdett a munkájához. Közben megindult kettőjük közt a beszélgetés. Mabel mindig közvetlenül eltársalgott fodrásznőjével és nem egyszer bizalmas titkaiba is bevatta őt.

— Tudod-e, Mary, hogy miért akarok én ma olyan szép lenni? — kérdezte Mabel pajtáskodva.

— Honnan tudnám? — Hát akkor figyelj jól ide! Én ma azért akarok olyan nagyon, de nagyon szép lenni, mert ma délben megszöktetek egy fiatalembert!

Mary egy pillanatra letette a sütővasat, mert remegni kezdtek a kezei.

— Tessék? — kérdezte, mert nem hitt a fülének.

— Ma megszöktetek egy ifjút! — ismételte Mabel.

— Ezt komolyan tetszik mondani? — A legkomolyabban! Még pedig autón szöktetem meg. Elviszem a K... városka határában elterülő rétekre.

— És... és... mit szól ehhez majd a miss völégénye, ha isten őriz, megtudja? — kérdezte Mary zavartan.

— A völégényem tudja!

— Viccelni tetszik.

— Nem viccelék — halálosan komolyan mondom mindent!

— Na és Mr. Haenel engedi, hogy a miss egy fiatalembert megszöktessen... — Nemcsak, hogy engedi, hanem még követeli is. Ő beszélt rá a dologra. Nekí az érdeke...

— Nekí az érdeke? — kérdezte most már fülig pirosan Mary, — nohát, akkor én nem kérdezek többet, mert úgy látom az én egyszerű eszemmel úgy sem tudnám megérteni ezt a dolgot.

Mr. Haenel, Mabel völégénye, jóvá-gású gazdag fiatalember volt, akinek — mint barátai mondják, — csak egy baja van, bebeszélte magának, hogy kitűnően tud futni. Folyton a futáson járt az esze, még a gyönyörű menyasszonyát is elhanyagolta a tréningek miatt. Egy vágya volt: bebizonyítani cinikus barátainak, hogy ő a gúnyolódások ellenére is tud eredményt elérni

az atlétika terén. Éppen ezért benevezett az országos-bajnokságokra. A tréningeken aztán kiderült, hogy Mr. Haenel tényleg tehetséges, sőt számbavehető komoly futó, aki ha egy kis szerencséje van, könnyen megnyerheti a száz yardos síkfutást. Mr. Haenel már a tréningeken észrevette, hogy csak egy ellenfele van és az Mr. Harrison Dysart, akit hívei gyorsasága miatt „Szélvész”-nek neveznek.

Haenel tudva, hogy Dysart meglehetősen rossz körülmények között él, azt gondolta, hogy némi dollárkötegekkel rábírná majd ellenfelét, hogy álljon el a küzdelemtől és engedje át a babért az ő számára. De aztán arról értesült, hogy „Szélvész” úr a legkorrektebb és legintaktabb férfi ezen a világon, akinél a megvesztegetési kísérlet biztos kudarccal járna. Közvetlenül a nagy nap. Mr. Haenel már aludni sem tudott, folyton arra gondolt, hogy neki ha tőrik, ha szakad győznie kell, mert különben köznevettség tárgya lenne. És végül is, kigondolt egy furfangos dolgot. Hogy mit? Azt a következő fejezetben Önök is megtudják.

Mabel a frizőr eltávozása után még vagy három órát töltött a tükör előtt. Aztán elbúcsúzott apjától és beszállt a kapu előtt várakozó autóba. A sofőrnek egy külvárosi étterem címét mondta be.

Az étteremben nagy feltűnést keltett, hogy egy autó állt meg az ajtó előtt.

Mabel egy fiatalemberrel szemben ült le, aki láthatóan jóéltűvel kosztolt és észre se vette, hogy milyen előkelő vizaviája lett egyszeribe.

A fiatalember — talán mondanunk se kell, — a „Szélvész” volt.

Egy csepp izgalom se látszott rajta, pedig már csak néhány óra választotta el a nagy küzdelemtől.

Mabel olyan tekinteteket lövelt Mr. Dysart felé, hogy más ember már rég elolvadt volna tüzűktől. De úgy látszik a mi Szélvészünk kemény fából volt faragva. Mabel minden kísérlete kudarcot vallott.

Pedig már a fiú is megtetszett neki...

De azért ne tessenek megijedni, a férfi azért férfi, hogy ne tudjon ellentálni egy szép szíren csábításának. Mabel leejtette a retiküljét, Dysart felemelte, szó-szót követett: — nem volna-e kedve eljönni egy autókírándulásra? — Dehogyan nem volna kedvem! Akkor mehetünk! All right! És már benn ültek a robogó autóban.

Mary, a fodrásznő még a Clarke-házból több helyre ment és csak úgy délfelé vetődött haza. Édesanyja ezzel fogadta:

— Olyan izgatott vagyok Harrison miatt! Ha véletlenül nem győz, az búskomorságba esik!

— Ja igaz! Hisz ma lesz a verseny! — szölt Mary, — már egészen elfelejtkeztem róla. Es a miss Clarke úgy telebeszélte a fejemet, hogy már azt se tudom hányadán állok... Olyan furcsa dolgokat beszélt...

— Bizony — mondta az anya, — ő is drukkolhat egy kicsit a völégénye miatt. Mr. Haenelnek ez lesz az első szereplése. Na de azt hiszem, alaposan kikap a mi Harrisonunktól...

— Hogyan? — kérdezte Mary, — Mr. Haenel ma futni fog? És Harrison ellen? Ezt én nem is tudtam.

— Persze, persze. Te mindig olyan fölényesen veszed a fivéred sportolását! Nem tudsz semmiről!

— Mr. Haenelnek a mi Harrisonunk az ellenfele? — motyogta Mary és valami motoszkálni kezdett a fejében.

— De hiszen akkor Harrisonot fogják megszöktetni... — Kicsoda? — kérdezte a mama, aki azt hitte, hogy a lánya hirtelen megbolondult. A feleletére azonban nem kapott választ, mert Mary felugrott és elrohant hazulról.

Még elérte a vonatot...

Az autóban ezalatt Mabel és Harrison nagyon jóba lettek. Az út elején a „Szélvész” még sokszor emlegette, hogy neki nincs sok ideje, mert délután egy versenyen kell indulnia, de később egész elfelejtkezett a küzdelemről. Mabel szemei egész megbabonázták. Mabelnek is megtetszett ez a romlatlan és faragatlan kölyök, akiből hiányoztak azok a feszélyezettségek, amik az ő társaságában levő férfiakat oly utálatosakká teszik.

De hagyjuk csak egy pillanatra magukra a fiatalokat az autóban (Harrison biztos örülni is fog ennek) és nézzünk ki a versenypályára, mi történik ott ezalatt? A verseny már megkezdődött. A „Szélvész” klubja erősen vesztí a számokat. Mindenki abban bizakodik, hogy legalább a „száz yard” az övék lesz. De hol van Szélvész? Már régen itt kellett volna lennie? Hisz Mr. Haenel már le is van vetkőzve, Csak nem esett valami baja Harrisonnak?

Az autó K... pályaudvar előtt hirtelen zökkenéssel megállt. Mabel dühösen hajolt ki az ablakon, hogy megintse a sofőrt, hiszen megparancsolta neki, hogy nem szabad megállnia, míg a rétekhez nem ér. De majd kővé meredt a meglepetéstől... Az autó előtt égne emelt kézzel a — frizőr állt.

— Miért állítja meg az autót? — kérdezte dühösen Mabel.

— Azért — felelte Mary, — mert nem engedem, hogy azt a fiatalembert megszöktesse.

— Ugyan ne bolondozzon — álljon félre az útból.

— Addig nem, míg azt a másik utast szabadon nem engedi!

— A sofőrrel fogom elterelni az útból!

Most már Mabel olyan vörös volt, mint a paprika!

— Különb is mi köze van magának ehhez a dologhoz? Ki maga?

— Én — felelte Mary, — én Harrison Dysart huga vagyok!

Erre aztán Mabel úgy ahogy volt, visszaesett az autó pamlagjára.

Természetesen most már Harrison is kíváncsi lett ki áll az autó előtt. Kiszállt és szembekeült a hugával.

— Hogy kerülsz te ide?

Mary elmondott mindent. Hogy milyen terveket szőnek ellene, hogy ki ül az autóban és hogy siessen, mert különben nem vehet részt a versenyen.

Harrison mosolygott.

Közbe Mabel felébredt ájultságából és szídni kezdte Maryt, aki elrontotta ezt a nagyszerűen induló manővert. Harrison alig tudta lecsillapítani. Csak akkor nyugodott meg, mikor így szólt Harrison:

— Hogy lássa meg, mennyire szeretem magát, elmegyek a versenyre, de nem fogok résztvenni a küzdelemben. Magáért még meghozom ezt az áldozatot is.

Ugy is történt. Harrison noha idejében megjelent a versenyen, mégse állt be a startolók közé. A versenyt így Mr. Haenel könnyen nyerte. De viszont ugyanakkor elvesztette Mabel szívét. A gazdag, dolyfős kisasszonyt annyira meghatotta ennek az egyszerű szegény Harrisonnak úri gesztusa, hogy fülig szerelmes lett völégénye ellenfelébe... Néhány hét múlva visszaküldte Mr. Haenelnek a karikagyűrűt és kezét odanyújtotta Harrisonnak, akivel megfogadtatta, hogy többé sohase fog futni, különösen nem: leányok után.

De a történetnek ezzel még nincs vége. Mr. Haenel nem haragudott meg mennyasszonyára a felbontott partie miatt, angol hidegvérrel bejárt továbbra is házukhoz. Egy ilyen alkalommal megismerkedett Harrison egyszerűen öltözködő, aranyos szívű, nem gondolkodású hugával, az egykori frizőrővel, Maryvel. Hogy-hogynem a pajkos Mabel után Haenel egyszeribe megszerette ezt a csendes, alkalmaszodó teremest és egy szép napon megkérdezte tőle: akar-e a feleségem lenni?

Ezek után mondja valaki, hogy a házasságok az égben kötődnek.

Mabel szemei egészen megbabonázták Harrisont

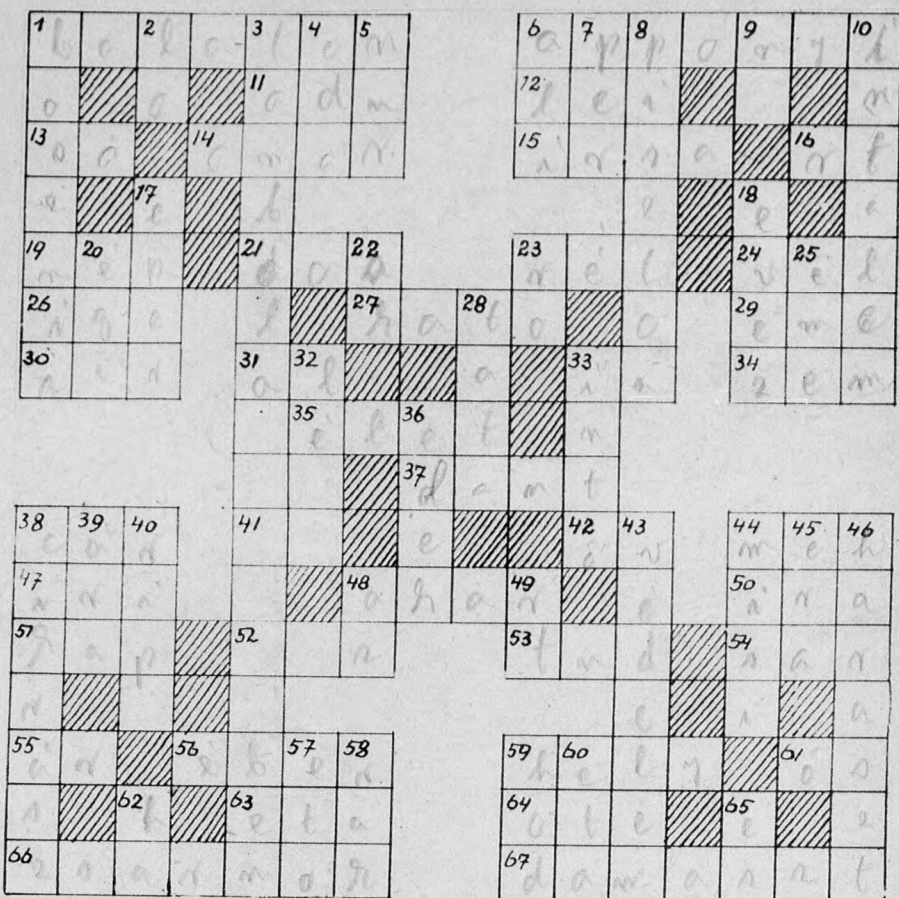
A Budapesten rendezett rendkívüli sikerű Európa-bajnoki birkózóverseny és nemzetközi birkózó-kongresszus résztvevői, a zsűri tagjai és a versenyzők a Halászbástyán. (Pobuda felv.)

Kispest—Sabaria 3:0 (3:0). A kispesti pályán elvázott a szombathelyiek csapata és most már nincs veretlen csapat az első ligában. Képünk Weinhardt egy védését ábrázolja (Schäffer felv.)

45. sz. keresztrejtvény

Készítette: Ács Károly

Vízszintes sorok:

- 1. Tó
- 6. Világhírű magyar politikus
- 11. Üreg szinonimája
- 12. Idegen pénz
- 13. Pontos ásvány
- 14. Kalifa neve
- 15. „Albert... (köz-ség neve)
- 16. Részvénytársaság
- 19. A magyar is az
- 21. Orosz folyó
- 23. Legelő
- 24. Gondol más szóval
- 26. Nyelvtani fogalom
- 27. Női név
- 29. Vonatközös névmás
- 30. Levegő idegen nyelven
- 31. Rangjelző szó
- 33. Ban-ben idegen nyelven
- 34. Visszafelé öltözék szinonimája
- 35. A halált előzi meg
- 37. Hangszer
- 38. Fejedelmi cím

- 41. Francia birtokos névmás
- 42. Ruházati cikk
- 44. Szorgalmas állat
- 47. Ucca a Várban
- 48. Az ember egyik életmegnyilvánulása
- 50. Harag klasszikus nyelven
- 51. Akinek valamit adnak, az...
- 52. Mássalhangzó fonetikusan
- 53. Tudással kapcsolatos ige
- 54. Végtag
- 55. Nagy víztömeg
- 56. Kutya jelzője
- 59. Ilyen pénzt fizetnek a kofák
- 61. A magyaroké Árpád volt
- 63. Női név
- 64. Óbudai tornaegylet
- 66. Tirannusz
- 67. Szövetfajta

Függőleges sorok:

- 1. Balkán állam
- 2. Házállat
- 3. Lutri
- 4. Helyhatározó szó
- 5. Csak idegen nyelven
- 6. Török név
- 7. Úgyvédek kenyere
- 8. Jazz-band hangszer
- 9. Tiltó szó
- 10. Intés szinonimája
- 17. Gyümölcs
- 18. Evező igéje
- 20. „...és földi szerelem”
- 22. AAA
- 23. Görög betű
- 25. Egyesület kezdőbetűi
- 28. Bányaváros
- 32. Ady muzsája
- 33. Rossz diák kapja
- 36. Férfinév
- 38. Iparos
- 39. Mindennek van...
- 40. Pa-ti cíje téve, há-tasó
- 41. Vis-á-vis
- 43. A. m. oltalom, őrizet
- 44. Becézett férfinév
- 45. Korszak idegen nyelven
- 46. „Nem zörög a...”
- 48. Névelő
- 49. U. a., mint 16. vízszintes
- 57. Győri sportegylet
- 58. Visszafelé végtag
- 59. Állat
- 60. U. a., mint 63. vízszintes
- 62. Feltételes kötőszó
- 65. Kötésző

A 44. keresztrejtvény megjelölése. Vízszintes sorok: 1. Európa 5. Pontos 10. III 12. Bot 13. Va (Vad) 14. Sav 15. No 16. Orosz 18. Emlék 19. Na 20. Zsugori 21. Va 24. Márka 25. Adoma 29. On 31. Otranto 33. Uj 34. Nyult 35. Iduna 36. Tu 37. Tar 38. Op 39. Kar 41. Uri 43. Rab-

lás 44. Utazás Függőleges sorok: 1. Elvont 2. Ri 3. Olasz 4. Pi 6. Ob 7. Noémi 8. T. T. 9. Szokás 11. Balga 13/a. Ara 15. Név 17. Zsakett 18. Eredeti 22. Vár 23. Ama 26. Kontár 27. Kalap 28. Alapos 30. Nyu 31. Oldal 32. Odera 33. Uno 39. Kb. 40. Rá 41. Ut 42. Iz.

Álmatlan éjszakái
nem lesznek többé, ha valódi
Pilavin
fenyőfürdőt használ, mert a **Pilavin** tablet-tával készült fürdő után a felrisszult test pihenésre vágyik. 1 doboz 6 fürdéshez elegendő. — Ára 2 pengő 40 fillér. Székhely: Kultur laboratórium Budapest, VII, Dembinszky uca 4

Szenes ember nyolcvan tréfája
Írta: SZENES BÉLA
Ára: 90 fillér.
Az összeg előzetes beküldése mellett megrendelhető a DÉLIBÁB kiadóhivatalában, Budapest, Dohány uca 12 sz.

Toroszónék: Gyerekek valódi **Pilavin**!!! Most kezdődik nálunk a kultúra!

A legolcsóbb színelőadások azok, melyeket

A PESTI HIRLAP

nyújt előfizetőinek és olvasóinak! Soha még lap ennél eredetibb kedvezményt nem adott a közönségnek.

Hallatlanul kedvezményes áron járhat színházba, hangversenyekre az, aki a Pesti Hirlap előfizetője vagy olvasója.

Múlt évben indult meg e kedvezmény, amely egy csapásra országos hírvé és rendkívüli jelentőségűvé vált; akcióját a Pesti Hirlap ezidén is folytatja és ezidén is a legjobb, legkitűnőbb előadásokhoz a legszebb és legérdekesebb darabokhoz, a legnevezetesebb hangversenyekhez fogja elvinni kedvezményes áron az olvasóközönséget.

A LEGNAGYOBB MAGYAR LAP

e legnagyobb kedvezménnyel óhajtja szolgálni a magyar kultúra és a magyar közönség érdekeit.

Előfizetési díj egy óra 4 pengő, negyedévre 10 pengő 80 fillér.

BÜVÉSZET
Villmann Hermann tanár Harmas utca után. Négy száz rajzzal ellátott, több mint száz mutatót tartalmaz. Ára 4 pengő, portó 50 fillér. Megrendelhető a **Délbáb kiadóhivatalában**, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

MEGJELENT
160 oldal terjedelemben, bekötve egy tömeg pompás képpel tarkítva, a **RÁDIÓTELEFON** című könyv. Nem vetjük el a súlyokat, ha azt mondjuk, hogy ez a könyv tartalom és népszerűség dolgában bármely hasonló könyvvel vetekedhetik. Ha egy második gimnázista elolvassa ezt a könyvet, meg tudja csinálni a maga rádióját. Hatvanmillió ember szórakozik ma a rádióval. Ez a kis mű nemcsak népszerűség, hanem ár szempontjából is egyedülálló, mert 44 fillérbe kerül pompásan bekötve. Ha vidékre kerül meg, akkor a postadíj 10 fillér és ha ajánlván kívánja, akkor külön 20 fillér fizetendő. A mű az összeg előzetes beküldése mellett megrendelhető a **Délbáb kiadóhivatalában**, Budapest, VII, Dohány uca 12 és minden könyveskereskedésben

BÉLYEGALBUM
előrajzolt ábrával előrangú segítségével a kezdő gyűjtőknek. Ára 1 pengő, portó 20 fillér. Megrendelhető a **Délbáb kiadóhivatalában**, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

Itt felsorolunk 3 rendkívül érdekes, izléseesen bekötött művet.

- 1. Ford Allen Olivér: **Az aranyváros titka.** ára P 1—
- 2. Eduárd Rod: **A vérpad lépcsőjén.** ára P —80
- 3. Lewis Wallace: **Ben hur.** ára P 2—

Egy-egy kötet portódíja 20 fillér. Ha mind a 3 kötetet megrendeli P 3-80, úgy bérmentve küldjük. Ha utánvétellel rendel, 40 fillérrel drágább, mert ennyit számít fel a posta.

Megrendelhető a **Délbáb kiadóhivatalában**, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

EZ A KÖNYVEK KÖNYVE
Lewis Wallace:
BEN-HUR
regénye
256 oldal. 2 pengő. Utánvétellel 40 fillérrel drágább. Megrendelhető a **DÉLIBÁB kiadóhivatalában**, Budapest, VII, Dohány uca 12.

Szönyegszövevények
tisztá újak, alig használtak, olcsón eladók
A szönyegszövevények méretei a következők: 315 cm. és 320 cm. — Bővebb felvilágosítás **Délbáb kiadóhivatalában** VII., Dohány u. 12, szerzhető be

A rejtelmes India felé
Sven Hedin páratlanul érdekes könyve, az általa felfedezett ismeretlen tájakról. A csodaszép vászonkötésű munka 2 kötetben jelent meg, de külön-külön is önálló egész. Egy kötet ára 6 pengő portó 60 fillér. Megrendelhető a **Délbáb kiadóhivatalában**, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12